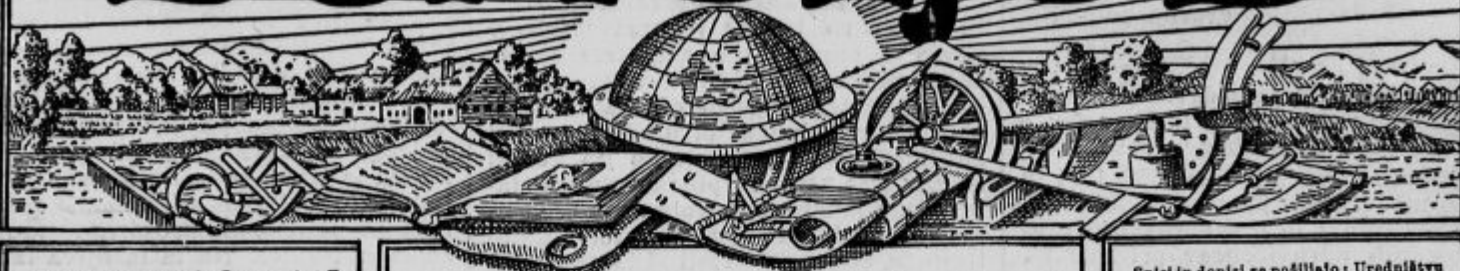

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisal in dopisal so pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Stev. 5.

V Ljubljani, dne 3. februarja 1910.

Leto XXIII.

Za kmetove pravice.

Veliko krivic so napravile kmetu liberalne postavbe, ki se niso nič ozirale na splošno korist, marveč so prepuščale posamezniku, da je smel tudi na škodo drugih izsiliti svoje dozdevne pravice. Koliko skupnega sveta se je razdelilo in s tem uničila paša! Parcele so po nekaterih krajih tako majhne in tako razbite, da jih je sila težko obdelovati. Pašne pravice po graščinskem svetu so marsikje le na papirju. Lastnik nagaja, kakor hoče. »Domoljub« je o teh rečeh že pisal. Z veseljem pa danes poroča, da so naši vrli poslanci v deželnem zboru sklenili tri nove postavbe, ki jih bo gotovo vesela cela dežela. Ko bodo potrjene, jih prinesemo dobesedno v »Kmečkem domu«. Danes pa iz peresa poslanca, ki se je zanj najbolj trudil, in ki je v zbornici poročal o njih, objavljamo o njih glavne reči:

I.

Novi zakon o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja.

Do sedaj sta bila v veljavi dva zastarela zakona o razdelbi in uredbi skupnih zemljišč. Prvi je iz leta 1887. Po tem zakonu je mogla polovica so-lastnikov skupnega zemljišča zahtevati pri agrarni operaciji razdelbo in uredbo.

Še dalje je segal zakon iz leta 1900; po tem zakonu je zadostovala že tretjina soudeležencev.

Veljalo je namreč takrat načelo: vse pašnike je treba razdeliti in spremeniti v travnike in njive. Pašnike so obsodili kot neplodno zemljo. Na kako boljšanje ni nihče mislil.

Agrarna komisija je v zmislu zakona morala izvrševati razdelbo, kakor hitro se je zglasila tretjina. Tretjina pa se je kaj lahko dobila. Zbrali so se po največ prav majhni posestniki, ki imajo po eno kravico, nekaj obrtnikov, ki imajo skupno pašno pravico in pa še kak nezadovoljnež, ter so kot pičila tretjina vložili prošnjo za razdelbo. Niso pa pomislili, da s tem činom onemogočijo pašo pretežni večini prebivalcev-živinorejcev.

S takim brezmiselnim deljenjem je uničena paša povsod, kjer se je izvršilo. Ljudje sedaj tožijo po onih srečnih časih, ko so smeli po lastnih pašnikih pasti svojo živino. Živinoreja z delitvijo ni napredovala, ampak nazadovala na vse strani. Manj je živine in slabejša je. Žival namreč za svoj razvoj potrebuje, kakor človek gibanja po prostem svežem zraku, da si utrdi zdravje. Pametni ljudje so kmalu spoznali, da je taka razdelitev kmetijstvu in živinoreji v škodo. Začeli so misliti, kako naj bi popravili, kar se je do sedaj z zastarelim zakonom pokvarilo.

Za lek je treba novega zakona. Nov zakon je popravil, kar se še popraviti dá.

V zadnjem zasedanju so poslanci S. L. S. predložili zbornici zakonski načrt dež. odbora, ki naj varuje pašo, pašnike, planine.

Zakon bil je soglasno sprejet. Po tem zakonu ni merodajna več tretjina soudeležencev, ampak edino le potreba: agrarna komisija. Novi zakon otežkoči in zabranjuje razdelbo skupnih zemljišč, ker ne odločuje več tretjina, ampak agrarna komisija. Ta mora zavrniti zahtevo soudeležencev za razdelbo, ako bi postala nevarna skrbnemu gojenju skupnega sveta ali celo kvarna javni koristi. Paši potrebne-ga sveta ne bo nihče več delil.

Novi zakon varuje skupno zemljišče pašnikov, planin in urejuje tudi medsebojne pravice in dolžnosti soupravičencev.

II.

Zakon o zložbi poljedelskih zemljišč.

Tudi ta novi zakon je važen. Omenjeno je bilo že zgoraj, da se je z razdelbo zemljišč, pašnikov kmetom zgodilo veliko krivic.

Namen, storjeno krivico popraviti, ima zakon o zložbi poljedelskih zemljišč. Po tem zakonu bo našim kmetovalcem zopet možnost dana, iz razkosanih poljedelskih zemljišč napraviti skupnost postavnih potom, zložiti torej razbite parcele.

Sicer smo imeli tak zakon že iz leta 1900. Toda bil je pomanjkljiv in zaviran od zadnjega skupnega soglasnega zborovanja. Ako je pri zadnjem zboru oporekal le en sam član, pa je vse podrl, vse načrte, vse delo.

Novi zakon olajšuje postopanje pri zložbi. Zadostuje namreč že tretjina lastnikov, kadar katastralni čisti donos onega dela k zloženemu ozemlju spadajočih zemljišč, ki je lastnina zahtevajočih posestnikov, znaša več nego polovico katastralnega čistega donosa zemljišč vsega zložbenega ozemlja. — Stari zakon je zložbo gozdov izključil; po novem to lahko zahteva polovica posestnikov.

Zelo važno pri tem zakonu je nadalje, da smejo udeleženci prevzeti od-delilna zemljišča, takoj ko so se jim po zložbenem načrtu odkazala, oziroma zakoličala; torej stopijo udeleženci takoj v dejansko posest zložbenega sveta, sicer le začasno, vendar z gotovostjo, da bo za slučaj kakega ugovora deželna komisija njim v prilog razsodila, v nasprotnem slučaju pa, da dobe povrnjene vse stroške, oziroma škodo. —

Največje važnosti pa je novi zakon radi tega, ker ni vezan več na zadnje skupno glasovanje pri zadnjem zboru. Pravomočen postane, kakor hitro je bil izvršen načrt zlozbe in je rok za pritožbe potekel. Potem ni nobenega ugovora več. Zakon sam omogoči tudi, da se v pokritje stroškov dobi posojilo pri deželni zakladu in vsi stroški poravnajo. Vse delo izvršuje agrarna komisija.

III.

Zakon o uredbi pravic drvarenja, paše in dobivanju gozdnih pridelkov ter o zavarovanju gozdnih upravičencev.

Odvezne komisije leta 1869, 1874 in 1884 so medsebojne pravice in dolžnosti glede drvarenja in o zavarovanju pravic gozdnih upravičencev pri nas na Kranjskem skoraj brez izjem uredile, oziroma oškodovale. Zakon v tem oziru za nas Kranjce nima pomena.

Velike važnosti pa je glede servitutne paše, kjo imajo pravico izvrševati ponajveč kmetovalci-zivinorejci v radovljiskem okraju na gorskem svetu verskega zaklada, pa tudi sempatja po kranjskem okraju.

Pašne pravice niso odkupljene; naši kmetje jih glasom odvezne komisije smejo izvrševati, kakor jim je zajamčeno v rzsodbi odvezne komisije.

Žal, gozdna postava varuje le gozd, na pašo se ne ozira. Ker je gozdna postava državna, je deželni zbor spreminiti ne more.

Vendar novi zakon štiti našega živinorejca proti premoči državnega zakonika vsaj v nekoliko. Agrarna komisija namreč sme nove uredbe zvršiti, ako so pomanjkljive v uredbenih listinah.

Istotako štiti živinorejce, da mora soudeleženec, torej n. pr. verski zaklad, na podlagi novega zakona pri nakazu pašnih prostorov na lahko in neovirano možnost ozir jemati.

Dosedaj je smel lastnik gozda poljubno gozd izsekati, zaklinčati in zapreti, to je pašo prepovedati. Soudeleženec, recimo mu erar, bo torej smel odkazati pašo. Ako ne zadostuje paša, more jo soudeleženec odkupiti ali v ta namen mora kolikor mogoče prikladno zetuljšče odstopiti. Gozdni in pašni svet se mora nerazdeljen vsem upravičencem skupaj odstopiti. Vselej, kedar bo soudeleženec hotel zapreti, oziroma zaklinčati gozdni svet, bo moral napraviti poseben načrt, poklicati upravičence in predložiti načrt agrarni komisiji.

Smešnice.

Pred sodiščem. Sodnik: »Kako ste mogli tožnika tako razžaliti? Ali ne veste, da je to kaznjivo?« — Toženec: »Jaz sem mislil, ker imajo gospodje od sodnije ravno počitnice, da me ne bo imel kdo soditi!«

Mala znata. »Kako pa je to, oče, da so stridevi otroci vsi Avgusti?« — »Kako to misliš?« — »I no, v stridevem pismu stoji vendar: Mi smo danes desetega avgusta krepkega dečka dobili!«

Deželni zbor kranjski.

Razvaline — pa nič družegal

Kdor je še kaj verjel in dal na liberalno kričanje, obetanje in grožnje, so ga dogodki tega tedna dovolj poučili, da je bil osel, ako je liberalcem sploh kdaj kaj verjel, in gotovo ga je sram, da je kdaj kaj dal na liberalne grožnje. Liberalci so bili že večkrat topeni v zbornici, omenjam le razprave o lovskem zakonu, občinskem volivnem redu, o premembi poslovnika za deželni zbor i. dr., ob teh prilikah so dobili batin toliko po grbi, da so jih komaj nesli, pa so vendar vpili: mestnega štata ljubljanskega in volivnega reda za mesto Ljubljano pa ne dopustimo! Raje se stepemo! Tisti Ljubljančani, ki bero »Narod« za zajutrek, južino in večerjo so se postavljali: Ljubljanec pa ne damo! Ljubljana je naša! Naši poslanci dr. Oražen, Knez, Turk in kolikor jih je še, bodo že pokazali klerikalcem, kaj se pravi segati v naše pravice. Nikdar! 20. september je bil igrača! Naši poslanci bodo že pokazali, kaj znajo! Potem je pa prišel tisti dan, dan usoden za liberalno kliko, ki sedaj gospodari na ljubljanskem magistratu, a na veliko srečo Ljubljanec, ker novi volivni red, ki ga je za Ljubljano sklenil deželni zbor, bo pomel tisto oholo, a šmentano omejeno gospodo z magistrata. Tudi magistrat bo naš, Ljubljana bo naša, ona postane srce našega naroda. Od liberalne stranke pa ostane le nekaj razvalin, seveda ne romantičnih z bršljinom poraščenih, ampak pustih in dolgočasnih, kakor jih vidimo v dež. zboru. Nič zanimivega, pusto in prazno, da se nam skoraj smilijo. A usmiljenja ne zaslužijo. Bili so vedno podli, zavratni in nizkotni v boju z nami, zato jih tudi spremlja zaničevanje vsakega poštenega človeka, četudi ni naše stranke.

Seja v torek 25. januarja.

Razna poročila dež. odbora se nakažejo odsekom. O njih bomo poročali, ko se bo razpravljalo v zbornici. Brez vse razprave se je na predlog poslanca dr. Žitnika izpremenilo nekaj §§ štata z avoda za pospeševanje obrti na Kranjskem. Zivahno je postalo, ko je prišel v razpravo organizacijski statut

trgovske in zadružne šole.

V imenu šolskega odseka je poročal poslanec Z. A. B. r. e. t. G. a. n. g. l. u se je zdelo, da je vse v neko meglo zavito. Dr. Eger je pa dejal: Ker smo veleposestniki glasovali za ustanovitev te šole, pričakujemo, da bo dež. zbor napravil nekaj ustanov za nemške dijake, ki obiskujejo Mahrovo trgovsko šolo.

Poslanec Jarc

je zavrnil očitanga Ganglova, in ga pozval, naj se o stroških in drugih rečeh pouči iz aktov, ki so vsakemu poslancu na razpolaganje, predno bo kaj sumnil. Lepo je, da se poteguje za velike plače učiteljev na tej šoli, toda na za-

sebni šoli vendar ne bodo bolje plačani kakor na državni. »Zadružna zveza« ima zato svojega zastopnika v kuratoriju te šole, ker je »Zadružna zveza« izprosila ustanovitev te šole. Potem je pa zajahal dr. Novak politično kljuse in se je zakadil junaško v boj. A to se mu je poznalo, voditi ne zna še svojega konjička in njegovo orožje so otroške sabljice in ostroge iz Petričičeve zaloge. Naši stranki je očital, da je ustanovila trgovsko šolo iz sebičnih strankarskih namenov, in tožil, da se ne pusti zastopnika »Zveze slovenskih zadrug« v kuratorij zadružne šole. Potem je lagal, da je naša stranka zvezana z Nemci, nastavlja nemške uradnike in učitelje in podpira v trgovski zbornici Nemce. Na ta lažnjiva izzivanja naša stranka ni smela molčati, vstal je

dr. Lampe,

ki je brezobzirno povedal liberalcem, da so

sovražniki zadružništva, zagovorniki oderuhov in veliki hinavci.

Dejal je: Povejmo si vse. Liberalne stranke nima pravice govoriti o zadružništvu. Vi ste bili vedno najhujši zatiralci zadružništva. (Burno odobranje.) Hoteli ste uničiti naše posojilnice in hranilnice. Oderuhe ste zagovarjali. Naše ljudi ste trgali po svojih časopisih, izročali jih državnemu pravdniku. Zapisniki deželnega zbora pričajo, kako so vaši poslanci zlorabljali svojo moč proti zadružništvu. Dr. Tavčar je tukaj v zbornici najbolj robnel proti zadrugam. (Odobranje.) Ko je dr. Tavčar vzkliknil: »Proti konsumom smo bili!« ga je poučil: »Gospod doktor, Vi ste bili vedno proti konsumnim društvom, pa tudi proti kmetijskim zadrugam, Rajfajzovkam, proti vsemu, kar pomeni združevanje. Samo za tiste »gosposke« zadruge, za neke vrste kreditnih zavodov, ki so v rokah nekaterih bogatih magnatov, kateri s njimi strežejo svojemu osebnemu dobičku ste bili. (Stara vrhniška posoj., stara metliška, ribniška itd. Op. poroč.) Ko ste pa videli, da državni pravdniki, liberalni sodniki in okrajni glavarji niso mogli zatreti zadružnega gibanja, ste pa zatajili svojo preteklost in se hočete polastiti zadružništva. A vaše zadruge in tiste številke, ki jih navajate nam, vemo da niso resnične. Vemo koliko vaših zadrug je samo na papirju, vemo kako grdo ste ropali posojilnice celjski zvezi, da ste mogli ustanoviti svojo. Ker tako delate, vam se povem, Vaša zveza slovenskih zadrug se ne bo držala, ne bo obstala, ker je gnjila v svojem jedru. (Burno pritrdjevanje.) Zadružne zveze ne smejo biti strankarske! Dr. Novak je pa proglasil »Zvezo slovenskih zadrug« za politično. Očitajte nam, da smo zvezani z Nemci v trgovski zbornici. Vi nimate pravice govoriti v imenu trgovske zbornice. Vi ste imeli pisano pogodbo z Nemci v tej zbornici. (Zivahno ploskanje.) In ko bi se Nemci še hoteli zvezati, se takoj po-

godite. (Liberalci ugovarjajo.) Nastavili smo inženirja Geilhoferja, ker je dober uradnik. V kuratoriju združne šole pa more sedeti zastopnik le tiste »Združne zveze«, ki je res iz ljudstva izšla. (Burno ploskanje.)

Gangl bi rad pomagal »Mercurju« v kuratorij, pa ne gre.

»Imejte usmiljenje s temi revčiki«

Je zvenelo iz govora našega dr. K r e k a, ki je najprej po očetovsko posvaril dr. Lampeta, ki je odgovarjal na Novakova očitanja, da smo zvezani z Nemci. Vsaj to edino orožje jim pustimo, saj vedno tarnajo, da smo jim vse orožje pobrali. Rekli so, da smo četa nevednežev, brez vsakega razuma, zmerjali nas, da smo nevedni, da sedimo v tako visoki in odlični družbi kakor je liberalna gospoda. Tega orožja nimajo več. A očitek narodnega izdajstva pa vendar mirno prenašajmo! Kaj ne, gospodje tovariši, da ga bomo. Glejte, mi izdajamo narod. Vsaka branjevka ga lahko od nas kupi. Na kose prodajamo našo zemljo in si polnimo žepe. In ko izdajamo tako naš narod, pa vidimo, kako napreduje politično in gospodarsko, kako raste njegov ugled in pomen v državi. Pa zakaj? Samo zato, ker ga prodajamo. Zato vas prosim gospodje: Nobeden izmed nas ne sme biti tako nesposoben ali trdosrčen, da bi zavračal očitanja, da smo izdajalci slovenskega naroda. (Burno pritrdjevanje.) Pa pustimo to! Samo »Združna zveza« more biti zastopana v kuratoriju združne šole. »Združna zveza« je izprožila ustanovitev take šole, kakoršno bodo ustanovili tudi na Dunaju. »Zveza slovenskih zadrug« se je takrat komaj rodila. O njej se je vedelo samo toliko, da je v njej združenih nekaj zadrug, ki pravijo, da so liberalne. »Združna zveza« je pa vedno povdarjala, da se v združništvu ne sme zanašati politika. (Odobranje.) »Združna zveza« je preskrbela tudi poceni dobre učitelje za šolo. Na očitanja dr. Novaka, da je dr. Krek napovedal liberalnemu združništvu »boj na nož«, je poročal dr. Krek, da ni nikdar napovedal boja »Zvezi slovenskih zadrug« zato, ker je liberalna, pač pa tisti gospodi, ki se suče tam okoli,

pa dane besede ne drži.

Za vzgled je navel snovanje »Mlekarne zveze«, liberalci so obljubili, da pristopijo vse mlekarne k zvezi, ako prejmo nekaj liberalcev v odbor, a ko se je to zgodilo, mlekarne niso pristopile. Boj takim nezdravim razmeram je napovedal, in ga bo tudi izvojeval. (Ploskanje.) — Potem je bil statut trpovski in združne šole sprejet in odlojeni predlogi liberalcev, ki so se brez potrebe osmešili s svojim Novakom.

Na vrsto je prišlo poročilo finančnega odseka zaradi podpore Idriječanom, ki jim je navadila povodenj veliko škodo. Gangl rad, da bi dala dežela 6000 K podpore, a finančni odsek predlaga, da naj

dá podporo država, ker za uime ima država dolžnost dovoljevati podpore, tembolj v Idriji, ker je nastala škoda vsled »grabelj«, ki jih ima na Idriji državni rudnik. Dr. Krek je dejal: Take podpore naj daje država. Naša dežela je v take namene primeroma silno malo dobila. Podpore so dobivale bogatejše dežele, n. pr. Češka, kjer se je podpora celo fabrikantom dajala. Kako pa pride naša dežela do tega, da bi dajala podpore za škodo, ki nastanejo vsled zanikrnosti vlade. Ako uvedemo dajanje podpor v take namene, pridemo v veliko nevarnost, da zabrede dežela v dolgove, iz katerih se nikdar več ne izkopije. (Odobranje.) Dr. Susteršič: Ako bo dežela dajala podpore, jih pa država ne bo. To se je že zgodilo pred leti. Dežela je dovolila podpore 50.000 K za uime, a država potem ni nič dala. Državni denar je šel potem v Galicijo. Tako nesposobni ne smemo biti, da bi dajali podporo mi namesto države. (Dobro!)

Proti sumničenju posl. Gangla

je nastopil dr. Lampe. Posl. Gangl očita, da dežela mrzi Idričane in da jih deželni odbor zatira. To ni res! Deželni odbor je nasproti Idriji ravno tako dobrohoten, kakor proti drugim občinam. (Liberalci ugovarjajo.) To je res, gospodje! Deželni odbor mora varovati idrijskega davkoplačevalca nasproti liberalno-socialno-demokratični večini občinskega odbora. Kdo pa naj davkoplačevalce idrijskega mesta varuje proti političnemu in gospodarskemu izkoriščanju od strani večine občinskega zastopa! (Pritrdjevanje.) Dr. Novak je očital, da so se l. 1907 tudi deželne podpore delile. Tudi poslanec Povše je zavrnil očitanja posl. Novaka in Gangla, da dežela ni naklonjena Idriji. Upravni odsek je že sklepal, da se bo v zbornici zahtevala odprava »grabelj« in za uravnavo Nikave, ki je proračunjena na 230.000 K, bo prispevala dežela 30%. To bi se vendar ne zgodilo, ako bi bila dežela Idriji nasprotna. Taka neutemeljena očitanja naj nasprotniki utaknejo v svoj žep. (Dobro.)

Koliko stanel

»Kako je to, da morate preživeti zadnje dni svojega življenja v sirotišnici?« vpraša zdravnik osemdesetletnega moža, ki ga sreča na svojem izprehodu. »Kaj ste po poklicu?« — »Bil sem trgovec, gospod doktor!« — »To prinaša vendar lepe dohodke. Dovolite, da vas vprašam: ali ste bili morda pijanec?« — »Ne, gospod doktor! Pil sem seveda trikrat na dan vrček piva, kakor drugi! Ali čez mero nisem nikdar pil!« — »No, koliko ste torej izdali vsak dan za pivo?« — »Mislim, da ne več, kakor eno krono!« — »In koliko

let je to trajalo?« — »Mislim, da šestdeset!«

Zdravnik vzame papir in svinčnik ter začne računati. Medtem je mož še vedno govoril o svoji zmernosti in o nesreči, kako je ubožal. Naposled pravi zdravnik: »Morda vas zanima, ako vam povem, da vas je stalo vaše zmerno pitje skozi šestdeset let z obrestmi in obrestnimi obrestmi — približno 64.520 kron.«

Od nekod. Danes Vam moram poročati, kako je med delavskim ljudstvom žganje v velikih časteh. Jaz sem dal šivanje slamnikov ženski M. O. Ona hodi vedno po svetu slamnike šivat, pa letošnje leto ji je povsod spodletelo, nato je prišla mene prosit za delo, ki sem ga ji tudi dal. Ker pa žganjarji niso za stanovitno delo, se je tudi ona naveličala delati in je poslala delo nazaj, z opomnjo, da zato ne bode delala, ker je premajhna plača. Da bi pa šivalni stroj nazaj pripeljala, to ji pa ni prišlo na misel, akoravno sem ji opominjal. Danes pošljem svojega delavca po šivalni stroj z drsalkami. Ko pride tja, je bila prva prošnja od nje: »Daj no za en ferkelc žganja!« In ko se je delavcu tako smilila, je dal za žganje. Ko je šel fant, okrog sedem let star, po njega, je od veselja skakal: no, sedaj bodem pa žganje pil! Ko prinese žganje, ga natoči vsakemu otroku en štamperele, na kar ga vsak kar znak zvrne glaž. Imela je pa v naročju majhno dete, katero še ni znalo govoriti; temu je pa žganja natočila v glaž, v katerega mu drugikat mleko ali kaj takega deva in ga mu je dala v roke in sesalko, tako da se je ubogi revež mali žganja nasesal; pa kako hitro! Delavec, ko je prišel domu, mi je to pripovedoval in je rekel: »Rad žganje pijem, pa kaj takega še nisem videl.« — Ponagajte nam; tone mo v morju alkohola! Kaj bode z našim rodом, ako ne bodo prišli rešitelji, da bi pomagali ljudstvu vstati iz tako grdih razvad. Samo se ne bode nikoli vzdignilo iz te mlakuže! — Naj Vam še sporočim, kaj se je izrazil gostilničar iz T. Ko ga vprašam, kako in kaj da gre trgovina, mi on pravi tako-le: »Sedaj, ko bodo T. . . čani kmalu popili tisti šnops, katerega so iz sadja doma skuhali, potem bo že bolje. Saj, ako več doma žganja skuhajo, bolj se ga navadijo in več ga jim potem jaz prodam; no, pa špirita, čaja in ruma, tega pa zmirom dosti prodam, saj so vsi T. . . čani pijanci.« Tako se je izrazil gostilničar o onih, od katerih živi, da so po večini pijanci. F. C.

DRŽAVNI ZBOR.

Otvoritev državnega zbora se nekam zavlačuje. Sedaj govore, da bo otvorjen šele 22. februarja. Skoraj go-

tovo je temu vzrok to, da Nemci še vedno upajo, da se jim bo mogoče sporazumeti s Čehi glede izpremembe vlade na tak način, da bi Jugoslovani ne prišli v poštev. Upajmo, da se nemški radikalci pri tem računu precej vstejejo. Splošno se govori, da se izvrši izprememba vlade v prvi polovici februarja, in da bo nova vlada le začasna ter da bo imela uradniški značaj. Seveda časniki sedaj ugibajo na vse strani, kdo pride v novo vlado, in kateri sedanjí ministri se bodo še vzdržali. Vendar so to vse skupaj samo gola ugibanja, ker stoje sedaj v ospredju pogajanja med Čehi in Nemci glede delavnosti češkega deželnega zbora, in glede izpremembe vlade dosedaj ni še prav nobenih obveznih dogovorov. Nemški svobodomiselní napadajo krščanske socialce, češ, da hočejo vplivati na imenovanje nemškega ministra krajana in da so pripravljeni dovoliti tudi Jugoslovanom sedež pri vladni mizi, kar se zdi nemškim svobodomiselnim možganom smrtni greh. Načelnik poljskega kluba, Glombinski, se je že posvetoval z voditelji krščanskih socialcev. Vidi se, da se mož ne zaveda še prav dobro, da Poljaki v državnem zboru ne pomenijo več toliko, kot svoje čase in kot bi lahko še sedaj, ko bi zasledovali politiko, ki je vredna takega slovanskega naroda, kot so Poljaki.

OGRSKO.

Vse kaže, da Khuen nasproti Mažarom ni oni okrutni in neizprosni Hedervary, kot je bil nasproti Hrvatom. Že s svojim programnim govorom v zbornici je pokazal, da mu manjka korajže, da bi nastopil odkrito proti Mažarom. Ravno glede onih vprašanj, ki so kriva vseh sedanjih zmed na Ogrskem, glede samostojne ogrske banke in drugih mažarskih zahtev se je izrazil popolnoma nejasno. Šele na pritišek opozicije je izjavil, da je vprašanje glede vojaških koncesij za bližnjo prihodnost izključeno, glede samostojne banke pa še vedno ni prišel s pravo barvo na dan. Združena opozicija mu je po daljši debati o programu nove vlade izrekla nezaupnico, nakar je Hedervary dal prebrati cesarjevo pismo, ki odgodi zasedanje državnega zbora za dva meseca. Ta čas bo Hedervary seveda porabil za to, da nastavi vo vplivnejših mestih, na nadžupanskih sedežih itd. može, ki se »razumejo« na volitve in ki mu bodo pomagali pri volitvah do večine. Če se mu to posreči, potem razpusti sedanji parlament in razpiše nove volitve, pri katerih se bo za vlado agitiralo zlasti z volivno reformo, vsled česar morda Hedervary res doseže večino v novi zbornici. Seveda bo ta volivna reforma, čeprav na videz na podlagi splošne in enake volivne pravice, vendar tako prikrojena, da bo varovan »mažarski značaj države«, kakor se je Hedervary sam izjavil v zbornici. To bo torej neka spačena reforma, po kateri bodo nemažarske narodnosti morda še bolj prikrajšane, kot so sedaj.

ČEŠKI DEŽELNI ZBOR.

Češke stranke se nikakor niso mogle zediniti, kako bi odgovorile na prizadevanje vlade, da bi omogočila redno delo v češkem deželnem zboru. Največ težav je delalo konservativno veleposestvo, ki je priporočalo, kako urediti jezikovne razmere na Češkem, in glede razdelitve Češkega v narodna okrožja. Mladočehi in radikalci pa zahtevajo, da se obravnava najprej proračun. Če naj se pa že začne z vladnimi predlogi, naj se najprej reši oni glede volivne reforme na podlagi splošne volivne pravice. Ker je že vse kazalo, da se vsa pogajanja razbijejo, sta se obe veleposestniški skupini sporazumeli, naj bi se v prihodnjem zasedanju obravnavala samo gospodarska vprašanja. Za ta načrt se jim je posrečilo baje pridobiti tudi mladočeha in agrarce. Sedaj krožijo vesti, da se je na tej podlagi dosegel sporazum med Čehi in Nemci, in da bo sklican deželni zbor na štirinajstdnevno zasedanje, da reši razne predloge gospodarskega značaja.

RUSIJA

si resno prizadeva v zadnjem času, da bi se nasprotja med njo in Avstrijo ter Nemčijo, ki so nastala vsled aneksije Bosne in Hercegovine, odpravila. Naš zunanji minister se je tudi z veseljem odzval ter izjavil, da je pripravljen stopiti glede tega v dogovor z rusko vlado. Seveda je Avstriji precej na tem, da se balkanske razmere ustale. Še več pomena pa ima tak mir za Rusijo. Japonci niso mogli popolnoma prikriti, kako se pripravljajo na to, da ruski vpliv na azijskem Vzhodu končno popolnoma uničijo. Nihče jim več ne verjame, da predstavljajo svoje vojake na Korejo le zato, ker se je vedno batil upora Korejcev. Rusija ve prav dobro, da stoji pred drugo vojsko z Japonci. Zato si hoče še do časa zavarovati hrbet. Seveda mora avstrijsko-rusko zблиžanje pozdravljati vsak pameten človek, ker je neprecenljive vrednosti za evropski mir. Nemčija je s to novo zvezo čisto zadovoljna. Seveda trajna zveza med obema državama za enkrat sedaj še ni mogoča, pač pa tekom časa. Kakih gotovih pogojev dosedaj še ni stavila nobena vlada, ne avstrijska ne ruska, vendar pa je baje že imenovan ruski državnik, ki naj bi posredoval med obema vladama. Zelo so pobiti vsled teh vesti Italijani in Vsenemci. To je pa čisto umljivo, ker jim prijateljstvo med Avstrijo in Rusijo prekriža marsikak krasen načrt in račun. Toda upati je, da počasi že izprevidijo, da so njihove sanje neizvedljive, ker niso sami na tem božjem svetu, temveč tudi drugi, ki hočejo tudi živeti. Tudi Ogrí nekaj rujejo proti Aehrenthalu, ker jim ni všeč, da jim zunanji minister od časa do časa pove v obraz, da njihove komedije ne vplivajo vedno najboljše na zunanji položaj naše države.

ANGLEŠKO.

Volitve v državni zbor so kaj zanimive. Začetkom je kazalo, da bodo do-

bili konservativci precejšnjo večino. Sedaj so jih pa liberalci že dosegli, in kakor kaže, bodo Irci in delavska stranka odločevali, kdo bo imel večino v državnem zboru. Vzroki, da so liberalci tako nazadovali, so različni. Liberalna vlada je prišla z zahtevo brezkonfesionalne šole v nasprotje s katoličani. Nove vojne ladje in splošno stalnostno zavarovanje brez plačevanja je zahtevalo novih dohodkov, ki jih je hotela vlada dobiti z novim davkom, ki ga je lordska zbornica odklonila, ker bi bil zadel v prvi vrsti veleindustrije. V volivnem boju je koristila konservativcem zlasti njihova zahteva, naj se s carino varuje domača obrt in industrija, med tem ko so bili liberalci za svobodno trgovino. Izvoljenih je sedaj 263 konservativcev, 262 liberalcev, 40 kandidatov delavske stranke in 75 irskih nacionalcev. Če bi se napravila zveza proti konservativcem, za kar zahtevajo Irci, da jim pomagajo liberalci doseči popolno avtonomijo, bi bila protikonservativna večina vendar še precej premajhna, da bi mogla reformirati, oziroma morda celo popolnoma odpraviti lordsko zbornico, kot so nameravali liberalci, ki so razpustili zbornico in šli v volivni boj.

Političen godec

Kjerkoli veselo ljudstvo živi še dandanes na sveti, povsodi si godca želi jo v veseli družbi imeti.

Ta gostom različne novice z rokava iztresa in kuje, a če se jih več ne spominja, pa sproti si jih izmišljuje.

Se jaz bom šel brakat po sveti kaj res je, kaj skriva se v zmotah, in pel bom in godel in vlek el bom mel in pa druge — po notah!

Kaj se je od novega leta na svetu že tem pripetilo, naj nekaj za danes zagodem, v predpustno naj bo razvedrilo!

Državni dolgovi so zrasi, milijone gre za obresti, deset milijard že dolgov je, še več kot je peska na cesti.

V Ljubljano pred tedni sklicali so zdržnike in abstinenta, zato ker ljudje popijejo alkohola — na cente.

Svet pije in pije in pije, doma pa hrani le krone, vladarju pa alkoholu žrtvuje rad milijone.

V Gradacu na Belokranjskem raduje se neka pošta, odvrgli so Mazeleta, naj zdaj sam sebe potroštal!

Za zbor je državni mogočno že enkrat on kandidiral, zdaj še brzjavke ne bode prepozno več — ekspediral!

Na Stajerskem v šolskem zastopu je zmagal Slovenec v Št. Ilju, naj vedno bode naš narod na straži pri nemškem nasilju!

Ste slišali zgodbo Pogljaja? Mokraško nosil je suktnjo, a ker je kradel kot sraka, poslali mokrača so v — luknjo.

Velike težave na Srbskem je delal državni princ Juri, a zdaj so pa modro sklenili, da naj jo iz mesta — odkuril!

V Ljubljani je zborovala železniška komisija, daj Bog, da kmalu povsodi bo žvižgal — lukamatija.

Na nebu komet je prikazal s svitom in repom se novim, pred svitom ljudje so se bali, še bolj pa pred — repom njegovim!

Velika povodenj pridria v pariško glavno je mesto, prišla je v vse hiše, palače, preplavila vsako je cesto.

Sam Bog ve, če tudi streznila mešanom glave bo pijano enakosti, svobode, bratstva? Res čas že za to je — poganel!

Tam v Carigradu na Turškem do tal parlament je pogorel, o sultanu samem pa pravijo, da same bo žalosti znorel.

Nov red volivni dobila bo kmalu bela Ljubljana, najnižjim kmalu bo slojem volivna pravica podana.

Tam gori le komandira gospoda iz magistrata, po novem volivnem zakonu najbrže gospodo pa — frata.

Tako na svetu vse mine, vsa čast, bogastvo in slava, le mirna vest naj bo vselej, na pravem koncu pa — glava!

LISTEK

Skrivnost najdenke.

Povest. — Spisal Reimmichl.
(Dalje.)

Naslednje dni je preživel Lokar v nepopisni razburjenosti. Tuintam se je polastilo njegovega srca nepremagljivo koprnenje po ženi, ali takoj se je moralo umakniti užaljenemu ponosu in kljubovalni upornosti. Teden dni je preteklo, odkar ga je bil posetil grof, in tedaj je Lokar prejel pismo, na čigar pečatu je bilo vtisnjeno ime grofa Borghetti. — Burno mu je utripalo srce, ko je odpiral pismo in čital:

»Blagorodnemu gospodu Francetu Ravniku, posestniku na Zlatem brdu. — Spoštovani gospod! Srečen sem, da Vam morem sporočiti preveselo vest, da sem našel svojo ljublje-

no hčerko. Obenem Vam moram nakratko odkriti skrivnost, katero Vam je prikrivala moja hčerka in zaradi katere Vas je morala zapustiti. Ko ste preteklo pomlad odšli z doma, je izrabil to priliko znani Vam Jošt in je pregovoril Vašo ženo, da je njen pravi oče. Obljubil ji je, da ne bo nikomur izdal te skrivnosti, če mu plača petsto kron, da mu bo mogoče odpotovati v Ameriko. Žena se je zbala sramote, katero bi ji bil utegnil nakopati ta zlobnež in mu je ugodila, misleč, da reši s tem čast Vaše hiše. Vse drugo, kar se je zgodilo pozneje, Vam je znano. Kakor vidite, ji ne morete očitati niti najmanjše krivde ali nepoštenosti. — Kar se tiče Jošta, prosim moja hčerka, da ga pustite v miru. Pri sodnji bi morala nastopiti zoper tega človeka kot priča v prvi vrsti moja Marietta, kar bi bilo preveliko ponižanje za našo hišo. — S tem je ta zadeva končana. Stroške, ki ste jih imeli z vzgojo moje hčerke, dobite povrnjene prihodnjč. — Z odličnim spoštovanjem grof Borghetti.»

Ko je Lokar prečital grofovo pismo, ga je zabolelo in zazeblo globoko v srcu. Žile na sencih in na čelu so mu od hipa do hipa nabrekle in zopet upadle. »Ni mogoče, ni mogoče. O jaz nesrečnež!« je vzdihnil sam pri sebi od notranjega gorja in omahnil na klop strt in uničen. — Ta vražji Jošt in njegova brezmejna zloba. In žena, ki je morala od hiše, je nedolžna, čisto nedolžna... Še enkrat je preletel z očmi posamne vrstice. Niti pozdrava, niti prijazne besedice mu ne pošilja Tilka. Morda ne želi sploh ničesar več čuti o svojem možu, ali pa pričakuje, da se najprej poniža on, ki jo je zapodil od hiše. In slednjič ta prezirljiva obljava o povrnitvi stroškov — ali ni to očitna žalitev? Mar misli gospoda, da se da ljubezen povrniti z zlatom? Če bi njegova žena tako nizkotno presojala možovo ljubezen in zvestobo, bi si navekomaj izbrisal njen spomin iz srca. Bore malo bi bila vredna njegova možatost, če bi jo moral ukloniti vsaki gosposki visokosti....

Dasiravno si je Lokar odslej v resnici prizadeval, da bi se otrešel sleherne misli na svojo ženo, mu vendar njena podoba ni marala izginiti iz srca. Poizkušal je na vso moč, kako bi zatrl in udušil v sebi vsa nežnejša čustva do nje, toda njegov trud je bil zaman. Po stoinstokrat na dan se je je domislil, se mu je storilo milo pri srcu. Bil je sila radoveden, kako se podaja njenemu vitkemu stasu gosposka obleka. Često se mu je zbudilo v duši nepremagljivo koprnenje, vroča želja, naj bi se Tilka vrnila ter zopet postala njegova ljubeča žena. Temu hrepenenju se je vselej pridružilo upanje in tako je postal docela prepričan, da jo bo nekega dne ugledal pred seboj in jo popeljal v hišo. Kadar koli so se odprla hišna vrata, vselej mu je zatrepetalo srce v burnem pričakovanju, in menil je, da ne more biti nihče drugi kakor njegova Tilka. Toda upa-

nje je bilo prazno, čakal je zaman. Minul je prvi, drugi teden, gospodinje Tilke ni bilo od nikoder. Lokarja je padla jeza. Hudoval se je najprej nad Joštom, zagrizenim sovražnikom Lokarjeve hiše, ki je edini povzročil vso to nesrečo. Snoval je maščevalne naklepe, kako bi ga spravil sodnji v pest, kjer bi mu naložili pošteno kazen za njegovo sleparstvo in krivično izsiljevanje denarja. Toda ti načrti so mu ugajali le malo časa. Čutil je v sebi gnus in mržnjo do tega človeka, spoznal je, da bi za poštene ljudi ne bilo večje sramote, kakor če bi morali v njegovi družbi stopiti pred sodišče. In če bi prišle vse te nečedne spletkarije na dan? Škodoljeljni jeziki bi tedaj vkljub najjasnejšim dokazom ne nehali trdit, da je Tilka hči ubijalca in požigalca Jošta. Od Jošta je prešel njegov srd na ženo. Nespametnost ženska, kako da je mogla verjeti prekanjenemu sleparju? Čemu ta nezaupljivost, da je prikrivala skrivnost celo svojemu možu? Toda pri takih mislih se mu je obenem obnovila v duši tudi tista žalostna in pretresljiva slika, ko je žena trepetala pred njim v neizogibni grozi, ko je obupajoča kriknila na ves glas svoje gorje in svojo notranjo bol — in tedaj se je ves njegov srd izpremenil v sočutje. Tako so valovila v duši nesrečnega moža dan za dnevom najrazličnejša čustva. Začetkom tretjega tedna, odkar je imel grofov obisk, pa se je javil poštni sel ter mu izročil denarno pismo. Lokar je naglo odslovil sela in s tresočimi koleno odšel v svojo izbo, kjer je odprl pošiljatev. Iz ovoja je zdrknilo na mizo osem tisočakov in listič, na katerega je grof z lastno roko napisal sledeče besede:

»Spoštovani gospod! — Kot povračilo za stroške, katere ste imeli pri vzgoji moje hčerke Mariette, Vam pošiljam osem tisoč kron. Grof Borghetti.»

Tudi zdaj nobenega pozdrava od žene. Strahovito je grabilo Lokarja v duši; posinelo mu je lice, kakor bi bila izginila iz njega zadnja iskrica življenja. Nekaj hipov je pomišljal ter ogledoval žalivno pismo, potem pa je obrnil listič ter napisal:

»Velerodni gospod! — Prejel sem poslano vsoto ter Vam jo vračam. Hvala Bogu, naša hiša doslej ni trpele pomanjkanja in zato lahko opravi brez Vaše podpore. Vsota, ki ste jo poslali kot povračilo za vzgojo svoje hčerke, je sicer precej visoka, ali pozabili ste, da nekaterih stvari ni mogoče poplačati z denarjem. — Vam vdani France Ravnik.»

Spravil je denar in listič v novo pismo in ga oddal na pošti. Posihdov je bil Lokar popolnoma izpremenjen človek. Velel je odnesti iz družinske sobe vse pohištvo, ki ga je spominjalo žene, in ga je vrgel med ničvredno šaro v podstrešju. Tilkinega imena ni smel nihče več izpregovoriti. Nikomur ni privoščil prijazne besedice, mrtvo in klaverno je pohajal po hiši in po polju, posli so se izogibali njegovim strogim

pogledom in celo do sosedov ni več kazal tiste prijaznosti in zaupljivosti, ki je nekdanj vladala med njimi. Na videz se je zdelo, da se je utrdila ledena skorja okrog njegovega srca — toda globoko v njegovi notranjosti je žarelo in gorelo z močnejšo silo kakor kdaj poprej.

V.

V sijajni družabni sobani grofa Borghetti v Gorici je počivala na mehkelem žametnem divanu grofica Marietta, nekdanja Lokarica. Od tistega časa, ko je prišla v očetovo palačo, se je morala nositi primerno svojemu stanu — gosposko. Da ste videli mlado gospičo v skrbno umerjeni, črnosvilnati obleki s čipkami, njeno zlato vratno verižico s križcem, okrašenim z blestečimi biseri, svetli blesk, v katerem so odsevali mnogoštevilni diamanti njenih uhanov in prstanov, bi ne bili verjeli, da je to nekdanja kmetica Tilka. Vse dragulje, vso zlatnino ji je pomiril oče sam, ki se ni mogel dovolj načuditi lepoti svojega otroka. Bil je to isti nakit, katerega je nekoč nosila njegova rajna žena. Tudi mladi grofici je ugajala izpremembra, kajti često je stopila v kot pred zrcalo in z zadovoljstvom opazovala svojo podobo. Bila je zdaj videti dokaj nežnejšega lica in vitkejšega stasa kakor poprej. Opazil si na prvi hip, da nastopa grofica s tisto resnobo in plemnitostjo, ki je višjim krogom že prirojena. Pogrešal si samo rdečice, ki je bila nekoč razlita po njenih polnih licih in ki je pričala, da je ni bilo drugega nego zdravje in življenje. Odkod vendar ta izpremembra? Njena sreča je popolna, neskaljena. Kako to, da gasne od dne do dne ogenj njenih oči, da bleedi čimdalje bolj njeno mlado lice, ko jo presrečni oče obsipa z vsemi darovi in dobrinami, kar jih premore njegova hiša, in bi ji najraši z oči uganil vsako željo? — Ko je grof po veselem snidenju prvič ugledal svojo hčerko, se je skoraj prestrašil. Ni se mogel dovolj načuditi podobnosti svoje edinke z rajno gospo grofico. Ta nenavdna podobnost je bila grofu najtehtnejši dokaz, da je Marietta resnično njegov pravi otrok. Veselje, katero je občutil oče, ko je imel zopet hčerko v hiši, je bilo tako veliko, da je mož postal skoraj otročji ter ni

vedel, kako bi ji najbolje pokazal svojo ljubezen in naklonjenost. — Vkljub temu grof ni maral uslišati svoji hčerki dvoje želja. Odločno je zavrnil njeno prošnjo, da bi izplačal Joštu tistih štiri tisoč kron, katere mu je bila hči obljubila s prisego. Še bolj pa je bil nevoljen, ko mu je razodela svoje načrte, kako bi dosegla spravo in edinost s svojim možem. Tako naglo se vendar ne pozabi smrtno razžaljenje, katero je zakrivil predrzni kmet nad grofovsko hišo. Pride naj semkaj in naj ukloni tilnik — potem pridejo šele pogoji za spravo...

(Dalje prih.)

Na straži.

Nek vojaški polk, ki je bil nastanjen že šesti teden v okrožju vasi P., je prejel nenadoma povelje, da mora naslednjo noč ob drugi uri zjutraj odridniti dalje. Ob treh je bilo že vse moštvo na poti, le oddaljene straže za tamošnjimi griči ni opozoril nihče in je zato ostala na svojem mestu. Zapuščeni stražnik se sprva ni prav nič dolgočasil; zagledal se je bil namreč v migljajoče zvezde in si je mislil: »Migljajte, dokler hočete, pa vseeno niste tako lepe kakor tiste oči, ki snivajo tam doli pri mlinarju!« Nekako ob peti uri je dejal sam sebi: »Nemara bo kmalu tri.« Toda čakal je zaman; žive duše ni bilo blizu, da bi ga bila odpoklicala s straže. Oglasila se je prepelica, zapel je vaški petelin, poslavljalje so se zakesnele zvezdice z jutranjega neba, zablestela je zlata zarja, na polju je postalo živo, le zvesti vojak se ni upal ganiti z mesta in je čimdalje bolj nestrpo pričakoval rešitelja. Slednjič mu je dejal neki kmetič, ki je šel tod mimo na polje, da je že zarana odšel ves polk iz vasi in da bi zaman iskal po vsej okolici cesarskega gumba, kaj šele moža. Vojak je zapustil svojo neodrešeno postojanko ter je odšel v vas. Vsak čitatelj bo dejal, da je mož zdaj podvizal korake in hitel za svojim polkom. Kaj še! Mož si je mislil tako-le: »Bil sem jim doslej deseta briga, pa naj opravijo še zdaj brez mene! Če bi prišel k njim in bi videli, da sem svoje-

voljno zapustil svoje mesto, bi mi šla trda za kožo!« Misli pa si je tudi: »Tisti mlinar ima zala deklico, deklica ima zala lica, zala očesca.« Slekel je torej modri suknjič in se pobotal v vasi za hlapca, in če se je kdo začudil, je dejal, da se mu je pripetila nesreča, da ga je zapustil ves polk. Bil je prikupljive zunanosti, delo mu je šlo urno in spretno izpod rok. Novcev ni imel kaj prida, zato je bila tem bolj zanj ustvarjena mlinarjeva hčerka, kateri tudi teh ni manjkalo. Skratka: praznovali so svatbo. Mladi dvojici so potekali dnevi in tedaj je nekega dne prihitala ženica vsa zasopla s polja, rekoč: »Martine, nekdo je prišel, ki ga ne boš vesel!«

»Kdo?«

»Mož, ki pripravlja stanovanja tvojemu polku; vsak čas bodo tukaj.«

Stari oče je tarnal, žena je tarnala, Martine pa je pobožal s tresočo roko njenega malega dojenčka. Kajti ni ga kraja, kjer bi ne bilo izdajice. Toda Martine se je oddahnil in je rekel:

»Pustite me! Poznam polkovnika!«

Nataknil je vojaški suknjič, katerega je imel v skrinji shranjenega za večni spomin, in puško ter stekel na mesto, katero je zapustil pred letom. Ko je polk prikoral v vas, je stopil oče mlinar pred stotnika, rekoč:

»Gospod general, usmilit se vendar siromaka, ki straži že leto in dan svojo postojanko za onim gričem! Ubogžec, smilil se nam je vsem vaščanom!«

To vam je bilo začudenja! Od polkovnika in stotnika do navadnega prostaka, vse je drlo na polje, na vidi nezasišano čudo — stražo, ki je zvesto stala na svojem mestu nič manj kakor leto dni. — To, s čimer se je straža bavila med letom, pa seveda ni ostalo tajno. V veliki zadregi je stal naslednji dan Martine pred svojim polkovnikom, a še burneje je utripalo srce njegovih zali ženici, ko je morala obenem pokazati tujemu gospodu svojega dojenčka. In kakšna je bila kazen, ki je doletela nezvesto stražo? Polkovnik — dobra in poštena duša — je podaril Martinetu in njegovi družici za spomin srebrni tolar in mu pripomogel, da je smel trajno sleči vojaško suknjo.

—v.

RAZGLED PO DOMOVINI

Hrvati o Slovencih. Zagrebški list »Istina« postavlja Hrvatom v zgled S. L. S. in njeno delovanje v združništvu. Piše: »Naši bratje Slovenci so to (namreč organizacijo) dobro razumeli in so snovali med narodom razna katoliško-politična, strokovna in izobraževalna društva, katera preveja pravi

61

katoliški duh in zdravo krščansko izobraževanje. Toliko so napredovali, da so s svojim delom dosegli narode visoke kulture, kakor Angleže, Nemce itd. Slovenski kmet je izobražen in zna gospodariti pametno v vsaki svoji stroki. Politika se pri njih ne vodi brez ljudstva. Slovenski katoliški zastopniki

gredo med narod vselej, kadar ima priti v državnem zboru do kake razprave v važnih vprašanjih. Na teh shodih se ljudstvu natančno raztolmači tozadevno vprašanje, ki se ima razpravljati v državnem zboru. Ljudstvo pazno posluša ta predavanja, jih odobrava ali pove svoje pomisleke in se tako skupno

Dogovori z zastopniki o delu v državnem zboru. Vsega tega bi ne bilo, če bi ne bilo toliko ljudskih zadrug in društev, kjer izobraženi ljudje ljudstvo poučujejo. Tako dobro poučen slovenski kmet dobro ve, kaj mu je v korist in ne tudi briga, kako delajo ljudski zastopniki za narodno korist. — Tako hrvatski časopis opisuje slovenskega kmeta in pozivlja hrvatski narod, naj se od Slovencev uči pravega napredka. Taka odkrita beseda pač bogato odvaža bevskanje slovenskih liberalcev.

Belokranjska železnica je bila od vlade predlagana kot glavna železnica, in to v dogovoru z mažarsko vlado. Ta železnica pa ni po godu Ogrom, zato so že mesece premišljevali, kako bi naredili zmešnjavo in sedaj so prišli s svojimi namerami na dan. Sklenili so, da se tista proga, ki gre od Metlike do Karlovca, zgradi ozkotirno, od tam naprej pa zopet širokotirno. Ta sklep je naravnost lopovščina. Ogri hočejo tako prisiliti, da pojde vsaka večja pošiljatev čez Budimpešto, kajti po ozkotirni železnici bi ne mogla nobena večja pošiljatev, kakor tudi ne vozovi avstrijske železnice. Proti tem nakanam je odločno protestiral kranjski deželni zbor in dolžnost avstrijske vlade je zadržati grde ogrske namene.

Liberalci sami sebe tepo. Ko je deželni zbor razpravljaval o predlogi glede spremembe občinskega reda, po katerem bi naj bile vse stranke zastopane v mestnem zastopu ljubljanskem, tedaj so liberalci vsmi vprek vpili, da se bode dalo tudi Nemcem vstop v mestni zastop. Kako hinavsko je to očitanje, priča že liberalna slovensko-nemška pogodba, v kateri obljubujejo slovenski liberalci, da bodo tudi Nemce pustili v odbor. Med razpravo pa je dr. Tavčar kar naravnost priznal, da njemu ni prav nič na tem, če pridejo tudi Nemci v občinsko zastopstvo.

Za župane. Županom se vedno nalaga več dela. Ni čudno, da pridejo pri uradovanju velikokrat v zadrego. Temeljite pouke dobe župani v Ljubljani izhajajočem listu »Občinska uprava«. Tistim županom, ki razumejo nemški jezik, se priporoča knjiga »Der Gemeindegemeinsekretär«. V tej knjigi dobi župan oziroma njegov tajnik v vseh mogočih slučajih vzorce uradovanja, potem praktične zglede in pojasnila prošnje, pritožbe itd. Knjiga se dobi za pet kron v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Knezoškof ljubljanski so odpotovali te dni v Rim, da po cerkvenih predpisih poročajo sv. očetu o stanju ljubljanske škofije.

»Adelsberg« je ime novi ladji parobrodnega društva »Lloyd«. Če so že hoteli počastiti s tem imenom slovensko mesto na Kranjskem, bi se pač spodobilo, da bi vzeli pravilno slovensko ime Postojna, saj vendar nismo na nemškem ozemlju.

Pravico javnosti na knezoškofijskih zavodih sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano je dobilo pet gimnazij-

skih razredov. Vsled tega imajo spričevala tega zavoda prav isto vrednost, kakor spričevala državnih gimnazij.

Kamniški vlak obtičal v snegu. V času najhujših snežnih zametov v preteklem tednu je obtičal kamniški vlak trdo pred ljubljanskim kolodvorom v snegu, ker je imel stroj premalo vode. Ze dosedaj so delali hudomušneži razne dovtype o počasnosti kamniškega vlaka, sedaj pa so dobili zopet s to železniško smolo novega gradiva.

Zaplenjene znamke. Narodni kolek z napisom 20. septembra 1908 je vlada zaplenila in prepovedala nadaljno prodajanje istih. Pisma, ki bi imela te narodne koleke, ne pridejo adresatu v roke.

Kanonik Anton Fettich-Frankheim umrl. V soboto, dne 28. t. m., zvečer je umrl po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti, stolni kanonik Ant. Fettich-Frankheim. Rojen je bil v Ljubljani dne 28. aprila 1844. Po dovršeni gimnaziji je vstopil v ljubljansko bogoslovnico in je bil 3. avgusta 1867 v mašnika posvečen. Služboval je kot kaplan v Tržiču, Borovnici, Logatcu, na Vrhniki in v Postojni. Župnik je bil v Vremah in v Št. Jerneju, kjer je bil hkrati več let dekan leskovške dekanije. Leta 1902 je postal stolni kanonik v Ljubljani in konzistorialni svetnik. Leta 1903 mu je bila poverjena služba cenzorja cerkvenih računov. Rajni je bil mož zelo blagega značaja, uljuden, postrežljiv, povsod je rad pomagal, kjer je mogel. Duhovniki tovariši so ga jako cenili. V najblažjem spominu je ostal predvsem kot dekan leskovške dekanije. Pogreb je bil v ponedeljek, 31. januarja, popoldne ob 4. uri.

Iz prisilne delavnice je pobegnil prisiljenec Alojzij Vončina, doma iz Idrije; seboj je vzel obleko, vredno 25 kron. Na Hrvaškem, kjer se je okrog klatil, so ga prijeli. Za kazen bo moral sedeti šest mesecev v ječi.

Nesreča na železnici. Med Zgornjimi Ležečami in Divačo je zavozil v soboto, dne 22. januarja snežni plug v tovorni vlak. Razbiti so bili štirje vozovi.

Zaupniki »Kmečkih zvez« se uljudno opozarjajo na § 10. društvenih pravil, ki določa, da se naj pobere članarina vsako leto najkasneje do 31. januarja. Na delo torej, gg. zaupniki; da bode mogli kmalu izročiti društvenemu zakladu pri članih pobrano članarino! Pa tudi člane »Kmečkih zvez« prosimo; da izpolnijo dobrohotno svojo društveno dolžnost. Teh 20 vinarjev bo gotovo vsak rad žrtvoval skupnemu blagru!

Mednarodni muzej za jamsko znanstvo v Postojni. Knez Ernest Windischgrätz je prevzel pokroviteljstvo odbora za zgradbo mednarodnega muzeja za jamsko znanstvo v Postojni.

Merjaščne in prašičje postaje. Da povzdigne rejo prašičev v deželi, je sklenil kranjski deželni odbor ustanoviti še to pomlad večje število merjaščnih postaj, plemenskih prašičjih postaj in tri do štiri plemenske prašičje

zavode. Tekom leta bo deželni odbor izkušal doseči, da bo obstala v vsaki krajevni občini povprečno vsaj ena merjaščna postaja in za dve do tri občine skupaj ena plemenska prašičja postaja. Za plemenske prašičje zavode bo deželni odbor nakupil plemenske merjasce in plemenske svinje prve vrste v tujini. Ti zavodi bodo oddajali svoj zarod plemenskim prašičjim postajam, kjer bodo dobivali posamni poljedelci prašičke. Kakšnemu namenu bodo služile plemenske merjaščne postaje, pove njihovo ime samo. Merjasce, svinje in prašičke bo deželni odbor oddajal tem postajam in zavodom za polovično nakupno ceno. Povrnil bo tudi železniške prevozne stroške. Oni, poljedelci, zadruga in druge korporacije, ki nameravajo prevzeti, oziroma vpeljati tako plemensko merjaščno ali prašičjo postajo, oziroma prašičji zavod, morajo vložiti tozadevne prošnje na deželni odbor najkasneje do 10. februarja 1910, ker se deželni odbor na pozneje došle prošnje ne bo mogel ozirati.

Gorenjske novice

Iz poljanske doline.

g Liberalnim mazačem v odgovori

Dobro obiskani shod S. L. S. dne 2. januarja 1910 na Trati našim mladim liberalcem ne da miru. Pisali so o tem v »Slovenski list« in »Gorenjca« in skušali osmešiti gospoda poslanca Jarca, češ, da je preveč obetal. Mi pa mislimo, da ima vsak poslanec ne samo pravico, ampak tudi dolžnost, obljubiti svojim volilcem, da se bo informiral o njihovih željah ter jim, če bo mogoče, pomagal jih uresničiti. Gotovo je, da noben poslanec ni vsegamogočen in da večkrat pri najboljši volji ne more ustreči ljudem, toda dolžnost njegova je, da stori, kolikor more. In le toliko in nič več ni gospod poslanec obljubil. Tafo je tudi glede železnice skozi Poljansko dolino. Gospod Jarc je govoril o tej železnici kot projektu, kateremu je voj. ministrstvo naklonjeno. Pametni ljudje so to tudi prav razumeli, in vsak ve, da bo ta železnica le v tem slučaju stekla, če se bo vojaško ministrstvo resno za njo zavzelo. V tem slučaju bo res postaja, kot pravi »Gorenjec«, v bližini »Kumrove hruške«, v nasprotnem pa na posestvu Pavla Miklavčič, jurista na Dolenji Dobravi. Ta mladi mož nosi svoje lepo krstno ime po pravici. Naš gospod župnik hvali njegovo pobožnost in ga stavi drugim dijakom v zgled, ker pride s svečo v roki po blagoslov, kadar je obhajilo na Dolenji Dobravi, njegovi znanci iz Kranja pa so mnenja, da je ali je vsaj bil Pavel precej liberalnega mišljenja. Torej izpreobrnjenje, ki od daleč spominja na izpreobrnjenje sv. Pavla. — O polomu »Kmetijskega društva« na Do-

tenji Dobravi naj pa liberalci kar lepo molče, saj je njihov pristaš Šiškar bil za botra, ko se je društvo ustanovilo in se sedaj tudi on ne more izviti, vključ temu, da ima baje neko listino, podpisano od bivših odbornikov, po kateri bi bil on prost jamstva. — Popolnoma pa pritrdimo liberalnemu dopisniku, da je za enkrat najnujnejša potreba popraviti in deloma preložiti cesto v Poljanski dolini. V tem oziru smo še hujši in pravimo, da bi se moralo to takrat že, ko je imel gospodarstvo v rokah prejšnji liberalni cestni odbor, od katerega je sedanji podedoval kup dolgogov in ceste v najslabšem stanju. Čudežev pa sedanji cestni odbor ne more delati, in če bi jih tudi delal, bi jih liberalni dopisnik najbrže ne hotel videti.

Visokošolec g. Pavel Cvenkel imel je dne 6. januarja v izobraževalnem društvu na Trati predavanje o verskem liberalizmu. Liberalci tega seveda niso mogli prenesti in se zato oglašajo v »Gorenjcu« in »Slov. domu«. Dopisnika teh listov vsakdo pozna, in ve, da je največji hinavec v celi dolini. Duhovnikom in sploh pristašem naše stranke se sladka, za hrbtom pa čez nje zabavlja. Župnišča mu niso vseč vključ temu, da je morebiti malo ljudi na Kranjskem, ki bi bili v toliko župnišč prišli nepovabljeni, kot ravno on. Če bo ta dopisnik imel katerikrat govor o radikalizmu slovenskih dijakov, mu ne bo treba metati skupaj svobodomiselcev, ampak bo lahko na kratko priznal: Radikalizem je hinavščina!

Gasilno društvo na Trati je v čudnih rokah. Odbor niti ne prosi več za podporo pri občinskem in deželnem odboru, kot bi se mu zdela škoda one pole papirja. Vaje in odborove seje v celem letu ni bilo nobene, vključ obljubam. Se pač vidi, da bo treba s takim načelništvom pomesti.

Jurist Pavel Miklavčič iz Dolenje Dobreve je dobil baje od liberalcev podporo za študije na Dunaju. Vključ temu pa se jako moti, če misli, da bo poljanske može komandiral. Ljudje že večinoma poznajo njegovo pravo mišljenje in ga bodo vrgli iz hiše, kadar se bo vmešaval med naše pristaše. Njegovo mesto je pri Boštinu in Palečku, tje naj zahaja in prodaja svojo modrost.

Iz moravske doline.

Naša pošta. Naša poštarica je obolela. Zadel jo je mrtvoud in zato je za delo nerabna. Bil je že prej nered glede uradnih ur, a sedaj, ko ona leži, je isti še večji. Prišla jo je nadomestovat neka oseba iz Kamnika, pomaga ji pa tudi hči naše poštarice. Toda vključ temu ni prave točnosti. Stranke, ki morajo večkrat čakati, se pritožujejo. Opozarjamo na red! — Tudi tista manipulacija z znakami za »zamorčke« nam ni vseč. Zdi se nam, da gredo v neki drugi namen. Dajmo obrabljene znakme za obmejne Slovence. Izročje se lahko v trgovini pri Tomažu ali pa v kapelaniji.

Moravški svobodomisleci so jako čudni ljudje. Danes taje Boga, ne verujejo v Marijo itd., jutri se pa gredo na Hribce priporočat Materi božji! Kako se že pravi takim ljudem?

V Češnjicah stoluje izza zadnjega političnega shoda znani Pongretov Tone. Nedavno, ko je šla lepa vrsta fantov, članov izobraževalnega društva, tam mimo, je zažgal na bližnjih njivah par starih cunj in je nastal velik ogenj. Fantom je bilo to vseč, ker so imeli zastonj luč. Češnjičani so se pa prestrašili, ker so menili, da gori. Menda bo Tonetu sedaj trda predla. Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade!

Umrla je nedavno mati dr. Val. Rožiča. Pokopana je bila na pokopališču sv. Trojice, podružnice moravske. Pogreba se je udeležilo tudi naše izobraževalno društvo, ker je gospod doktor član društva. Društveni pevci so ji zapeli dve žalostinki. Kmalu potem pa smo izročili zemlji mater Fr. Peterka iz Kokošenj, odličnega našega pristaša in odbornika Kmetijske zveze. — Obe blagi materi naj v miru počivate!

Pustno nedeljo vsi v društvo k predpustni veselici, ki bo ondi popoldne ob pol štirih. Spored je obširen: Petje, deklamacija in dve igri. Veliko užitka, le pridite! Vstopnina navadna: sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 60 vin., stojišče 30 vin.

Poročila sta se dva člana našega društva minuli ponedeljek. Bilo naj-srečnejše!

Občni zbor tukajšnjega izobraževalnega društva bo prvo postno nedeljo, 13. februarja, po popoldanski službi božji. Pridite kolikor mogoče vsi člani, ker bi takrat radi revidirali število članov. Po občnem zboru tudi obnovite članarino, vendar pa lahko plačate članarino tudi že prej, lahko vsaki dan pri kaplanu Lovšinu.

Iz tuhinjske doline.

g Engelman v slavil že zopet je izvoljen, tri leta bo zopet načeloval podružnici kmetijske družbe za Zgornji Tuhinjekmet Engelman. »Enoglasno je bil izvoljen,« piše »Gorenjec«. No, kako pa je bilo s to volitvijo? Samo 17 — torej še polovica vseh članov ne — je prišlo voliti! Pa kje je bila volitev? Ne v Zg. Tuhinju, kjer ima podružnica svoj sedež, ne v Šmartnem, kjer stoluje Engelman, ampak v skritem Selišču. Zakaj tako daleč od nas? Iz strahu pred nami? »Kljub kriku in obrekovanju klerikalcev je bil izvoljen Engelman,« se baha »Gorenjec«. Ne lažite, no! Kdo se je neki zmenil za to volitev? Kljub obrekovanju. Ha, ha! Obrekovati Engelmana — ni varno. Obrekovalci bi bili že davno toženi. Saj vemo, kako hiter je Engelman v takih rečeh, spomnimo se na Jerneja H. Ali pa na njegove grožnje ono leto pri občnem zboru, ko je vpil, da bo tožil Marka H., pa ga ni . . . Selanom in Šmarčanom, ki so Engelmana volili, pa svetujemo, naj stopijo vsaj polovico tolikrat na kmetijski vrt, kakor v Engel-

manovo gostilno. Tri leta se ni nič zasadilo, nič plelo, nič gnojilo, nič okopavalo. Slava, Engelman! Plot popravitel!

g Engelman nevaren. Sladki, ljubeznivi, priljudni, prijazni Engelman nevaren? Kdo si upa to reči? Mi ne. Pač pa trdi to o njem »Gorenjec«, list, v katerega Engelman dopisuje, ki ga razširjuje, torej list, ki Engelmana prav dobro pozna. Dne 15. januarja t. l. poroča namreč ta list, da je bil za načelnika kmet. podružnice izvoljen »Engelman, o katerem vendar vsak otrok vé, da je nevaren naprednjak«. Nevaren naprednjak, to je: nevaren liberallec! Jeseni na dr. Krekovem shodu je Engelman še skrival svoje liberalstvo in zatrjeval, da je le agrarec, »Gorenjec« ga pa sedaj razglašajo za nevarnega liberalca. Nam je zelo prav, da smo opozorjeni. Pametni se bodo ravnali po besedah: »Kdor nevarnost ljubi . . .«

g Lažejo, da se kar kadi! »Gorenjec« piše, da je župnik v Zg. Tuhinju oznanil na leci, da bo stal prostor za grob še enkrat toliko, kakor do sedaj. Pisec teh vrstic je poizvedel od gospoda župnika Štruklja, da je pripravljen 500 K plačati tistemu, ki dokaže, da je on to oznanil ali sploh kdaj kje to govoril ali nameraval. Na noge! Dober, lahek, hiter zaslužek! — Če se vam pa to ne posreči, imate od tega napenjanja svojega spomina dobiček, da veste, kako na celem lažejo liberalni dopisniki po svojih listih. Tudi nekaj vredno, da boste znali odslej vpoštevati njihove besede!

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Sora. (Shod; poročal poslanec in deželni odbornik g. prof. Jarc.) Kljub snegu in burji, ki je brila, se je vršil v nedeljo, dne 23. januarja, popoldne od 3. do četrta na 6. uro dobro obiskan shod v Sori. Poslanec Jarc je poročal najpreje o državnem zboru in povdaril sklepe in postave izza zadnjega zasedanja, ki so zlasti kmetu v prilog, med drugim zakon o odškodnini za živino, poginolo ali usmrčeno vsled kužnih bolezni. Prvi pogoj, da dobi posestnik odškodnino, je ta, da ni sam zakrivil bolezni in da bolezen pravočasno naznani županstvu. O tem se je takoj razvila pravda: Kdaj je pravočasno? so vpraševali posestniki nezaupno. Zakaj nezaupno? Zato, ker so navedli nekaj slučajev škode po zajcu, kar so tudi takoj naznanili, pa je le prišel odgovor, da ni bilo pravočasno. Zato prosijo poslance, da bi v slučaju podobnih šikan, če je kmet storil svojo dolžnost, prišlo kmetu na pomoč. Govornik je nato dalje omenjal podporo za povzdigo živinoreje, kar se je sprejelo z veseljem na znanje. Nato je poročal o deželnem zboru. Tudi ob tem poročilu so se zborovalci živahno udeleževali razgovora. Ko je prišel poslanec do točke: uravnava Sore, tedaj je na zboru zavladal pravi vihar. Ogorčeni klici so doneli izmed mož, klici, da prosjajo že petnajst let za uravnava Sore, pa danes

še nimajo drugega, nego večni strah, kdaj pride povodenj in jim odnese nove hektare rodovitne zemlje. Ko se je vihar nekoliko polegel, je pojasnil poslanec, da se to prav gotovo zgodi, saj so načrti gotovi, prispevek države in dežele takisto obljubljen, samo preje morajo prizadeti posestniki osnovati vodno zadrugo. In zopet je zagromelo, da so podpisi in prošnja že romali jeseni leta 1908 v Ljubljano, pa še do danes ni dovoljenja za ustanovitev vodne zadruge. Po pojasnilu občinskih odbornikov, da leži prošnja pri glavarstvu, da se je že opetovano dregalo in prošlo za rešitev, je ogorčenje prikipelo do vrhunca. Kakor en mož so zahtevali vsi zborovalci od poslanca, da takoj v deželnem zboru vloži interpelacijo na deželnega predsednika in povpraša, kaj misli ukreniti, da se vendar že omogoči in dovoli ustanovitev vodne zadruge v svrhu regulacije Sore. Poslanec je nalogo sprejel in obljubil, da vloži interpelacijo. Ko se je še razmotrivalo o ponavljavni šoli, katero je preustrojiti kmetu v korist, o lovski postavi in ustanovitvi samostojne občine iz podobčin Sora-Druga, se je živahni in koristni shod zaključil. Eno se pa mora povdariti o tem shodu: Vsak je odkrito povedal svoje mnenje, z oči v oči. To je napravilo shod zanimiv in življenja poln. Naj to velja vedno za pravilo: Na vsakem shodu vun z mislimi, da se pretrese vsaka stvar do živega. To je pravo zborovanje, tako se rodi pouk, pouk rodi korist in korist naroda je tisto, za kar se mora boriti Slovenska Ljudska Stranka. — Nekaj mož je omenjalo, da žene in dekleta žele tudi poučnega predavanja o gospodinjstvu. Da se njihovi želji ustreže, se priredi čimpreje tako predavanje.

g Izobraževalno društvo v Šmarci priredi na pustno nedeljo popoldne veselico s petjem »Lepi Jurij« in »Pustni večer«, potem z igrokazoma »Kmet Herod« in »Zakleta soba v gostilni pri zlati goski« ter deklamacijo »Krčmar in abstinenc«. Prijatelji, domači in iz okolice, pridite se razvedrit!

g Bohinjska Srednja vas. Na pustno nedeljo, dne 6. svečana, nastopi pri igri tudi domači pevski zbor z nekaterimi novimi pesmimi. — Za »Domoljuba« se še lahko oglasi, kdor se še misli naročiti. Nobena slovenska krščanska hiša bi ne smela biti brez njega! Oglasi naj se pa gotovo, kdor se misli, še tekom prihodnjega tedna, da se potem naročba stalno uredi. — Nihče naj tudi ne zamudi časa za Mohorjevo družbo. Za prihodnje leto se nam obeta izredno bogat književni dar! — Ker so nekateri v tako silno mučnih skrbeh, nam gre denar od raznih predstav in ker, jih vabimo, da naj se gotovo udeležijo občnih zborov izobraževalnega društva in telovadnega odseka, ki se obta v kratkem vršila. Tu se bodo lahko prepričali na lastna ušesa, za kaj se vse porabilo. Toliko jim pa tudi povemo, da naj se dotični, ki znajo le za-

bavljati, tudi kdaj udeležijo kake društvene prireditve, da dobe vsaj toliko pojma o društvenem življenju in delovanju, kolikor je za nohtom črnega!

Dolenjske novice

Iz litijskega okraja.

Šmartno pri Litiji. Dne 29. januarja se je vršil pri nas ustanovni shod obsavskega okrožja Orel. Mnogo važnih reči se je na njem ukrenilo v procvit naše nadebudne dolenjske mladine. Le krepko za njene vzvišene cilje naprej! Na zdar!

Litija. Na svečnico se je vršil pri nas občni zbor izobraževalnega društva. Bilo je živahno. Pozneje kaj več.

Kresnice. Pri nas se že pripravlja ustanovitev izobraževalnega društva. Vrli naši fantje pridno pohajajo skoro vsak torek v kljub slabe zime k fantovskim večerom šmartenskega Orla. Prav to in upati je, da bodo Kresnice postale vredne svojega lepega imena.

Šmartno pri Litiji. Katol. slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo svojo običajno predpustno veselico. Predstavljal je bodeta šalo-igra: »Prvi april« in čarobna burka »Repoštev«. Tudi šaljevih spevov ne bo manjkalo. Zadnjič je bila društvena dvorana prenapolnjena. Dobro spričevalo za naše izborne igralce. Zato pa kličemo vsem, ki ljubijo pametno predpustno razvedrilo: Na svidenje v nedeljo ob pol treh popoldne.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Grda razvada. Povsod po Kranjskem je razširjena grda razvada, da hodijo fantje na svatovščine voglarit. Marsikdo porabi to priliko, da se znosi nad svojim sovražnikom. Tako se je zgodilo tudi na svatovščini v Žabjeku. Voglarit so prišli orli in sokoli. Sokoli so hoteli to priliko porabiti za boj, eden je vzel seboj sekuro, pa jo je skrtil v grmu, drugi pa je prišel kar s puško. Ko so se orli mirno vračali domov, tedaj vzame sokol puško in pravi: »Jim bom še malo podkadil«, pa podkadil je le sebi, pa še dobro. Zarjavela puška mu je vrgla ves strel v levo roko in ga tako ranila, da bi bil kmalu izkrvavel. Naj bi se med orli kot pametnimi in treznimi mladeniči osnoval odsek, ki naj bi skušal izkoreniniti to razvado. Sokolov niti kazni ne izuči, da bi bili pametni. — Zlato poroko sta praznovala dne 19. januarja Matija in Marija Penca iz Vodenic pri Kostanjevici. Pokanje topičev je daleč naokrog označilo to redko slovesnost. Zlatoporočenca sta še oba krepka, in ne bi bilo čudno, če bi čakala biserno poroko, ker nevesta je kljub temu, da že 51 let nosi zakonski jarem, stara šele 68 let.

Iz Semiča. Dne 18. in 19. januarja smo imeli tako hud vihar, da je poškodeval do malega vsa gospodarska

poslopja. Tudi cerkveni strehi sv. Štefana ni prizanesel. — Na prodaj imamo še veliko prav dobrega vina, znane izvrstne semiške kapljice. Pridite, trgovci, pri nas dobite po ceni dobro blago.

d V Gorenji vasi pri Šmarjeti sta 26. januarja obhajala posestnik-župan Janez Čudovan in njegova žena Matilda, hči uporabnega, izvrstnega učitelja Kaliger, petindvajsetletnico, kar sta bila poročena. Čila še in zdrava sta se veselila v krogu svojih otrok, bližnjih sorodnikov in prijateljev. Bog jima daј dočakati še vsaj eno petindvajsetletnico!

d Izobraževalno društvo v Leskovec pri Krškem priredi na pustno nedeljo popoldne ob 3. uri v društvenem prostoru predpustno predstavo, h kateri so povabljeni udje in neudje društva.

d Ponikve pri Dobrepoljah. Počni najboljših nād smo bili, ko smo izvolili nov občinski odbor. Naši izvoljenci so prišli polni navdušenja za blagor občine med nas volivce po prvih sejah. Mislili smo, da se kmalu izpremeni obličje naše občine, tako so zatrjevali svoje načrte. Glasilo se je: Pota bomo popravili kar kmalu, in tega smo bili zelo veseli. Pa prehitro veselje! Pota vasi Ponikve se vedno bolj veselijo hribov in dolin, kotanj in jam, nihče jih ne moti, množijo se in res izpreminjajo »obličje zemlje«. Pešpotnik je v resni nevarnosti, da si zlomi nogo, z vozom pa: uboga živina, uboga kola! Toliko lepega časa v pozni jeseni, v adventu, po Božiču, a nikdo se ne zmeni. Saj se človek boji z vozom od doma! Li naj posnemamo nekega cestarja, ki z grabljami in motiko na rami rajši meri cesto kako široka je, mesto kakšna je! Zganite se vendar v to poklicani vi voljeni, saj menda postava za to govori in ukazuje, ako se že vam ne smilijo ljudje, uboga živina in uboga kola! — Več volivcev.

d Iz Loškega potoka. Čipkarska šola, ki jo je priredila »Dekliška zveza«, uspeva kaj lepo. K pouku se je oglasilo 93 deklet. Pouk se vrši vsaki dan redno v dvorani »Društvenega doma«, katero smo spremenili v prijetno učilnico. Dekleta imajo veliko veselja za ta ročna dela in nekatere kaj hitro napredujejo s poukom. Od jutra do večera vsaki dan sledijo marljive učenke pouku vestne učiteljice. — Klekelni udarjajo vedno veseljšo in hitrejšo pesem med prsti že precej izurjenih čipkaric. Vsekako bo to tudi v gospodarskem oziru naših družin in občine precejšnjega pomena.

d V Polšniku se bo od 10. do 15., od četrta do torca, v osmini Marije Lurške obhajal sveti misijon. Pričakujemo dne 11. februarja, v praznik Marije Lurške, prav mnogo častilcev Brezmadežne. — Lansko leto je bilo za našo faro posebno zdravo. Kajti od dne 1. marca do 10. decembra ni bilo nobenega mrliča. Celo leto je bilo 10 mrličev, 3 odrastli, 3 otroci, kar je pa žalostno, 4 mrtvorojeni. Rojenih je bilo

28, torej preostanek. Poročena sta bila samo dva para. Glede tega so pa bolj letos pridni, ker jih gre šest parov srečo iskat v zakonski stan.

d Radeče pri Zidanem mostu. Telovadni odsek Orel priredi v nedeljo, dne 6. t. m., predpustnico po sledečem redu: 1. Govor. 2. »Navihanci«, burka s petjem v dveh dejanjih. 3. »Jabolčna potica«, šaljev prizor. Začetek ob pol štirih popoldne. Vstopnina kakor po navadi. K tej zanimivi predpustnici najljubšeje vabi odbor.

d Pri Sv. Duhu pri Krškem priredi katol. slovensko izobraževalno društvo v nedeljo, dne 6. februarja v cerkveni hiši predpustno veselico. Spored: 1. Burka »Kmet in fotograf«. 2. »Krčmar pri zvitem rogu«. 3. »Dva prepirljiva soseda«. 4. Petje mešanega in moškega zbora. Zavedni in napredni prijatelji poštene zabave, dobro došli!

Notranjske novice

Vipavske novice.

Shod »Kmečke zveze« v Vipavi. Za dan 23. januarja je bil sklican ta shod. Viharno vreme v petek in soboto nas je plašilo, da se shod ne bo mogel vršiti. A v nedeljo se nebo zjasni, vihar poneha, solnce prijazno posije in ob pol treh popoldne se zbere nad 600 zborovalcev v prostorni telovadnici vipavskega Orla. Predsednik »Kmečke zveze« g. Jožef Ferjančič iz Budanj otvori zborovanje, pozdravi navzoče ter podeli besedo g. deželnemu poslancu Miro Perhavcu, ki poljudno razloži delovanje deželnega zbora v zadnjem času, zlasti pojasni izpremembo lovskega zakona, občinskega volilnega reda, preuredbo šolskega zakona, nameravano zboljšanje pašnikov in ustanovitev deželne banke. Nato se gospod državni in deželni poslanec dr. Žitnik v živahnem govoru dotakne cele vrste perečih vprašanj: cestnega zakona, zboljšanja pašnikov, zboljšanja učiteljskih plač, trgovinskih pogodb in podpore za naše živinorejce, ustanovitve živinorejske zadruge, uravnave Vipave in vipavske železnice. Burno pritrjevanje koncem govora je pričalo, kako je poslanec govoril poslušalcem iz srca. Izrekla se je poslancema soglasna zaupnica.

Utonil je dne 19. januarja ob štirih popoldne pod jezom g. Frančiška Uršiča v Podragi 67letni samski Friderik Uršič. Vračal se je iz Vipave. Ko je šel po deski čez potok, je omahnil. Dva dečka, ki sta to videla, sta hitro poklicala ljudi. Ko so ti prišli, je bil že mrtev.

Vrhnjske novice.

n V občinsko hranilnico je bilo v prvem mesecu poslovanja vloženi nad 186.000 kron. Denarnega prometa je imela v tem času 380.000 kron. Od kod te vloge?

n Iz liberalne ali Grudnove posojilnice so stranke dvignile že okrog 160.000 kron, in marca meseca bo zopet dvignjenih okrog 80.000 kron. Liberalci si skušajo v stiski pomagati z lažmi. Zadnji čas kaj radi »farbajo« ljudi, češ, da daje njihova posojilnica za občinske naprave. To je laž. Liberalna posojilnica je čisto navadna delničarska družba, obstoječa iz 20 članov, ki se masté z dobičkom, ki ga jim je donášalo naše ljudstvo.

n Do Rajfajzovke v »Društvenem domu« pa imajo ljudje zaupanje zdaj kakor prej. In kako tudi ne! Saj je Rajfajzovka denarni zavod dobromislóčega vrhnjskega ljudstva, kateremu je bila ona prva prihitela na pomoč proti liberalnim oduhom. Dolžnost vsakega vrhnjskega občana je, da nalaga svoje denarne vloške pri »občinski« ali pri Rajfajzovki; saj te dve ste v istini k m e č k i in popolnoma varni.

n Povsod dosledno. Pri zadnjem občnem zboru vrhnjske podružnice kmetijske družbe so člani dali slovo liberalnemu gospodarstvu ter izvolili predsednikom našega pristaša g. Matija Pečkaj.

n Radeckijev veteran Janez Železnikar je umrl v Verdu 20. januarja v 84. letu svoje starosti.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Studeno pri Postojni. Pri nas trosijo gotovi ljudje govorico, da bode po novem lovskega zakonu le tisti imel samosvoj lov in torej tudi najemnino od lovišča, kateri poseduje najmanj 600 oralov skupnega sveta. Ker pa ima naša podobčina samo 200 oralov, zato bi izgubila samosvoj lov. Liberalci se seveda posmehujejo, češ, to imate od svojih poslancev, ki ste jih volili. Še na cerkvene kljuke vas bodo obešali za jezike itd. Prosim vas, da nam pojasnite stvar. — Odgovor uredništva: Kar trdijo liberalci, je sama hinavščina in nesramna laž. Naša stranka je ravno zato predlagala izpremembo zastarelega lovskega zakona, da občine, oziroma lastniki zemljišč dobé več pravic na svojem svetu. Tako določa paragraf 4. načrta, da ima pravico do samosvojega lova tista oseba, občina ali skupina oseb, ki je lastnik vzdržema ležečega sveta najmanj 115 hektarov ali 200 oralov. Ako ima torej vaša podobčina toliko skupnega sveta, ima tudi pravico do samosvojega lova in do najemnine od lova. Kdor drugače trdi, je ali zloben ali bedast človek, ali pa oboje skupaj. — Dalje določa zakon, da se čisti donos občinskega lova razdeli med lastnike zemljišč po razmerju površine posameznih posestev ali pa porabi v občinske namene. Torej je vaš gospodarski odbor lahko brez najmanjše skrbi, ker bode tudi za bodoče lahko po svoji volji razpolagal z najemnino od lova. Ljudem pa svetujemo, naj ne verujejo krivim prerokom. In taki so liberalci z redkimi izjemami.

Iz raznih krajev

Štajersko. Št. Ilj — nemški. Kar se je bilo bati, se je zgodilo. Pretečen teden so se vršile v Št. Ilju, sedanjem slovenskem mejniku na severu občinske volitve. S strahom so pričakovali njihov izid. Tisoče in tisoče kron je nemška »Südmark« darovala za ponemčenje Št. Ilja. Slovenska posestva so se kupovala za pretirano visoke cene, posestva so parcelirali in naselili Nemce. Nemškemu kapitalu se ni moglo dati protitežja. Pri občinskih volitvah se je delalo z vso silo. Nemci so prodrli v prvem razredu, Slovenci v tretjem, v drugem razredu pa so dobili Nemci dva odbornika, Slovenci pa dva. Slovenci se nameravajo proti volitvam pritožiti, a kaj, ko odločuje nemška vlada; upanja je malo. — Državnemu in deželnemu poslancu Benkoviču se je ponovila črevesna bolezen. Zdravnik mu je svetoval, naj omeje svoje delo kot poslanec. — V Studencih pri Mariboru zahtevajo Slovenci slovenske razrede v ljudski šoli. Nemci so zagnali takoj velik krik, češ, da je protipostavno, ker v Studencih ni Slovencev. Kolika predrznost! Dne 22. januarja se je vršila komisija. Izmed došlih starišev se je le ena stranka oglasila za samonemško šolo, vsi ostali pa so prosili za dvojezično šolo. Zalibog, da jih je prišlo samo 14, ki so priglasili 52 otrok. — V ptujski bolnici si je vsled zmedenosti prerezal Ivan Murko žile in je kmalu nato umrl. — Gornjigrad. Okrajni odbor je dne 29. decembra pret. leta v svoji seji dovolil za šentiljski dom darilo 100 K. V posnemo tudi ostalim javnim zastopom!

Goriško. Kanal. Dne 27. jan. se je ustrelil v svojem stanovanju nadporočnik 7. lovskega polka, Schmied. Vzrok samoumora je, ker ni bil imenovan častnikom generalnega štaba. — Italijansko srednjo šolo zahtevajo Lahji v Gorici, kakor smo že poročali. Izvršilni odbor zato ustanovljenega društva v Gorici pa je te dni razposlal vsem italijanskim občinam pozive, naj darujejo denarne zneske 50 do 500 kron za italijanske šole v Gorici. — Ferrerjevo ulico je vlada zagrizenim goriškim mestnim zastopnikom odbila. Pritožili so se na upravno sodišče in zahtevali, da smejo eni ulici dati po znanem barcelonskem anarhistu ime Ferrerjeva ulica. Upravno sodišče je pritožbo odbilo. — Čipkarstvo prinaša kmetskemu ljudstvu v zimskem času veliko stranskega zasluzka. Samo v Cerknem so dobile učenke čipkarske šole leta 1909. nad 80 tisoč kron. — Laški vohuni aretirali. V Tržiču (Monfalcone) so aretirali tri laške podanike, ki so uradniki tamkajšne ladjedelnice. Eden izmed njih je celo laški mornariški

lastnik. Vse kaže, da se dozdevajo Italiji meje pretesne. — Miren. V čevljarški zadrugi so delavci pretekli ponedeljek, ko bi morali na delo, imeli raje shod. Načelstvo zadruga je vsem onim delavcem, ki so zanemarili delo, odpovedalo službo za 14 dni. Med tem časom je delalo le 10 delavcev, medtem ko je sicer 50 delavcev uslužbenih. — Sad plesa. V goriško bolnišnico so pripeljali te dni mladeniča s pobito glavo in prerezanim trebuhom. Vse to je dobil pri plesu v Črničah. Ples, pigančevanje in pretepi, to troje je vedno v zvezi. — Občinske volitve se vrše v kratkem v Biljah. Pripravlja se odpor proti sedanjemu liberalnemu županstvu. Po zgledu Komna nevstraheno v boji!

Trst in Istra. Izpred sodnije. V četrtek zvečer, dne 27. januarja, je končala dne 21. januarja t. l. prekinjena razprava proti Italijanoma Petru Magriniju in Viktorju Cosminiju, ki sta obdolžena, prvi, da je streljal proti Slovincem, in drugi, da je tepel s palico Slovence, ko so Slovenci demonstriali za slovensko šolo. Sodni dvor je obsodil Magrinija v desetmesečni in Cosminija v dvamesečni zapor. — Nov tržaško-koperski škof dela liberalcem mnogo preglavice, čeprav istega imenovanje njih nič ne briga. Proti novemu škofu hujskajo na vse strani. Gospodje naj bodo le brez skrbi, ker jih za svet ne bo nihče prosil. — Prebivalstvo Trsta. Po uradnih zapiskih šteje Trst 219.000 prebivalcev brez vojaštva. — Pomankanje krme. Iz mnogih krajev Istre poročajo o občutnem pomanjkanju krme, ki ni nič manjše kot lansk leto. Poslanci seveda, kot po navadi: Kadar je Istro povzdigniti v gospodarskem oziru, jim je to deveta briga, pač pa so hitri in pridni v hujskanju ljudstva proti duhovščini in raznim cerkvenim dostojanstvenikom. — Sokolstvo v Trstu in tržaški okolici vkljub vsemu pomaganju od strani raznih doktorjev in učiteljev propada. Te dni se je razpustil Sokol v Rojanu. Ljudstvo je začelo spoznavati te prave pohujševalce slovenskega naroda, ki bočejo ljudstvo izobraziti z rdečimi knjižicami in raznimi škandaloznimi igrami. — Narodni delavci, ki niso proti veri ni za vero v svojem »Narodnem delavcu«, sramotijo slovansko duhovščino na vse načine, ker je ista pravočasno preprečila, da pošteni katoliški delavci ne zaidejo v razne »narodne« tabore. Toliko svobode naj delavcem vendarle prepuste, da si ne dajo vsiljevati prepričanij od raznih doktorjev. — Zopet cerkven rop. Nepravno smo poročali, da so tatovi orobili cerkev v Opatiji. V noči od sobote na nedeljo so pa vlomili v cerkev v Kavti, iz katere so odnesli pet srebrnih kelihov in eno monštranco.

Povodnji viharji in snegovi.

Po nenavadno lepem in milem vremenu letošnje zime so v tednu od 23. januarja naprej nastopile velikanske vremenske izpremembe. Iz raznih krajev Evrope se poroča o silnih povodnjih, viharjih in snegovih. — V Parizu je reka Sena izstopila in preplavila mesto. Še nikdar ob raznih povodnjih voda ni tako visoko nastopila. Mnogo mestnih okrajev je bilo popolnoma pod vodo, v nekaterih okrajih je stala voda po cestah do prvega nadstropja. V nižjih delih ob Seni je narasla voda na 9 metrov visokosti. Ves promet je bil ustavljen, telefonske zveze pretrgane, poslopja so se podirala, voda je udrla celo v javna poslopja, v parlament, ministrstva, mestno hišo, v muzeje, bolnišnice, ječe, na pokopališča, kjer je razkopala grobove. Na tisoče ljudi se je moralo izseliti iz svojih hiš in stanovanj, v čolnih in na splavih, zbitih iz vrat in sodov so se vozili po ulicah in reševali ljudi, veliko seveda jih je tudi utonilo. Ministri so mogli dospeti v svoje urade samo s pomočjo čolnov, nekatere poslance so nosili na hrbtu v zbornico. Roparji so udrli iz svojih podzemskih skrivališč, kamor je udrla voda. Zato je mestni svet sklenil, da prosi vlado, naj proglasi obsedno stanje. Vojaki so hodili po ulicah in streljali roparsko svojat. Več časa je bil Pariz brez elektrike in plina. Kruh se je podražil, bolezni so se začele, ljudstvo pa je stalo po ulicah, tresoč se mraza in gladu. Škoda je tako velikanska, da je dosežaj ni niti mogoče preceniti. Že sedaj se govori o 150 milijonih škode; od 64.000 hiš je 11.000 vsled naraslih vodá poškodovanih. Deset tisoč ljudi je zapustilo svoja stanovanja. — Španskega poročajo o groznem viharju, ki je tam divjal, porušil nebroj hiš, pokončal nasade limon in pomaranč, razbil mnogo ladij na morju itd. — Podobni viharji so divjali v Italiji, ob hrvaškem Primorju in v Bosni, ki so napravili ogromno škode na suhem in na morju. Vsled visoke plime je na več krajih morje izstopilo in razdrlo, kar je doseglo. — Tudi po severnem morju so razsajali hudi viharji, kakoršnih ni bilo od leta 1834. Pogrešilo se je 46 parnikov in 87 jadrnic. Po celi Angliji pa so razsajali hudi snežni viharji. Tudi je po celem Angleškem in Škotskem tako hud mraz, kakoršnega ne pomnijo že desetletja. — Po planinskih deželah pa je padlo od sile snega, kakor že ne od leta 1894 sem. Marsikje je železniški promet ustavljen, pa tudi sneženi plazovi delajo veliko škode. — Na Ruskem je bil tako silen mraz, da so se v Peterburgu volkovi in druge zverine priklatile v predmestja in celo v peterburške ulice, kjer so jih ljudje pobijali. Po ulicah so morali postaviti peči, da so se ljudje mogli greti. — Iz vseh slovenskih deželá smo prejeli nebroj dopisov, ki tožijo, koliko sne-

ga je padlo, koliko škode je napravil itd. Tudi v Ljubljani smo ga dobili nadmeter na debelo in delavci imajo precej posla, da ga bodo spravili v Ljubljano. — Naposled je prestrašil ljudi še potres, ki se je pojavil v soboto zjutraj ob 1. uri in ki so ga čutili po Kranjskem, Štajerskem, Ogrskem itd. — Če vse naštetó še enkrat pregledamo, je letošnja dosedaj tako ugodna zima silno začela z repom opletati. Bog nas varuj nadaljnih nesreč! Najbolje se pa godi vremenskim prerokom; eni so prerokovali silno milo zimo, drugi zelo hudo: sedaj imajo pa oboji prav!

Za kratek čas

Poštena goljufija.

»Ali vajdó, kaj jim bom povajdav, g'spüd,« tako ogovori župnika znani živinski mešetar, »take golfije túd Búh ne more ze grajh štajti, kuker sem jo jest neriedu, ku sem biv tezadnjikat ne veimi v Sežani!« — »Kaj pa ste naredili?« vpraša župnik. — »Vajo, jast in pa Obloški Janezon sva b'la šla v oštarijo, ku smo b'li že ze voli kúp nered'li. Birt nama prinese kúhutih jajc in jih je nama precej dragu zesúli. V anem je biu pa pišanček, pa sem ga kar po tihem duoli požeru in najsem birtu rič povajdav. Preteto, sem djav — Zurček naj teku neumen, da bi ti še pišanca plačevav, sej so b'le že jajca duosti slané. Ali ga najsem duobro ukanu, g'spüd — pa puoštenu!«

UGANKA.

(Trozložna beseda.)
Iv. Baloh.

Pod revno streho ni doma,
žal, bogatin ga le pozna,
ni velikan on po postavi,
le velikan je — po veljavil!
Višnjeve barve on je kot nebo,
da koj od drugih loči ga oko,
jezika dva on govori,
slovenski pa mu ne diši.
Sovražnik velik ogenj je njegov,
le redko krije ga leseni krov.
Le čuj, kak čuden ta je korenjak,
ki ljubi, rad ima ga vsak:
za njim stoje trije možje,
a to le prazne so glave,
le tisti, ki pred tremi sam stoji,
ta le jim moč, veljavo naredi!
Morda pod tvojo streho ni še spal,
a ves vesel na tleh bi ga pobral,
čim več bi pa jih tvojih bilo,
še bolj sree bi zveselilo;
kdor pa veliko jih ima,
naj rad od njih ubožcem da!
Zdaj pa povej, kdo je ta moč,
in če uganeš — bogat boš!

Rešitev uganke in imena tistih treh, katerim bo pri srečkanju sreča mila, prinesemo v 7. številki. Rešitve (najboljše na dopisnici, da je ceneje) se sprejemajo le do sobote, 12. t. m. Za darilo smo določili zopet trilepe knjige. Kakor je samoobsebi umevno, darila ne dobi vsak, ki uganko pravilno reši, temveč izmed vseh tistih trije, ki bodo izžrebani (»izložani«).

Zavzijte, ako ste nahodni, hripavi, zaslezeni in če težko dihate, Fellerjev fluid s znamko »Elsa fluid«. Mi smo se sami prepričali pri prsnihi, vratnih boleznih itd., o njegovem zdravilnem, kašelj lajšajočem učinku. Dvanajstotica za poskušnjo K 5.— 2 tucata K 8'60 franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici šte. 16, (Hrvatsko). 2840

Zadnja plat.

Nekateri učitelji imajo navado, da človeka tolčejo po tistem delu telesa, ki je sicer odločen za sedenje. Tako je delal tudi učitelj Leskovec v Mišjem dolu. Ko pa tega le ni bilo konec, so se stariši pritožili pri gosposki. Nato je bila huda preiskava. Vlada je imela sočutje s tepenimi šolarji in gospod učitelj je dobil »nos« za ukor. O tem je mladina kmalu izvedela in eden izmed šolarjev mu je posebno nagajal. Ni ga bilo dneva, da bi mu ne bil kake nerodnosti napravil. Učitelja so prsti srbeli, kakor njegovega nagajivca zadnja plat. Toda, kaj je hotel! Po glavi mu je šumel ukaz njegovih višjih: »S tem se opozarjate, da imate zanaprej milo ravnati z mladino, sicer . . .!« Ko pa sitnež le ni dal miru, je pošla učitelju vsa potrpežljivost. V sveti nevolji prime dečka za hrbet, položi na koleno desne noge in že zavihiti s palico — kar zagleda na zadnjici debelo zapisano: »Postavno zavarovano!« in roka mu omahne in paglavce je bil rešen.

Plemenitaš in menih.

Plemenitaš je šel z bosonogim menihom po polju. Prišla sta do potoka in ni bilo brvi, da bi bila šla čez. Plemenitaš prosi meniha, naj ga prenese, ker je bos, na drugo stran. Menih je bil pri volji. Ko sta bila pa na sredi vode, vpraša menih plemenitaša, če ima tudi kaj denarja pri sebi. »O ja, imam,« odgovori plemenitaš. — »Toda jaz po naših postavah denarja ne smem nositi,« se odreže menih, in spusti plemenitaša v vodo.

Smešnice.

Nepotrebno. Krojač: »Gospod, vi bi vendar morali misliti na dolg, ki ga pri meni imate?« — Dolžnik: »Čemu neki, saj vi tako ne bote nanj pozabili!«

Sitnež. Sodnik: »Torej tudi zoper teh šest mesecev se hočete pritožiti? Vam pa res ni mogoče ustreči!«

Sodnik: »Kako da ste kolo na pokopališču ukradli?« — Tat: »Tako nekako osamljeno je tam stalo, in mislil sem, da je njegov lastnik umrl!«

Ni več v modi. »Franček, ali pri vas še molite pred jedjo in po jedi?« — Franček: »Prej, ko smo imeli še staro pohištvo, smo vselej molili; odkar pa imamo secesijsko (novodobno) opravilo, pa pravi mama, da se to več ne poda!«

Dostikrat je tako. »Ti si imel zaradi nove hiše tožbo, kako je z njo?« — »Tožba je ven, hišo ima pa advokat!«

Pri vojakih. Lajtnant novincu, ki ima usta močno odprta: »Kako službo imate doma?« — Novinec: »Pri pošti sem!« — »Potem zaprite poštni nabiralnik!«

Še huje. »To je pa že preneumno! Posodim iz zgolj uljudnosti zadnjič neki gospici dežnik in ga nisem nazaj dobil!« — »To še ni najhujše! Tudi jaz sem bil nekdanj iz uljudnosti neki dami dežnik ponudil, pa ga je obdržala in še mene zraven!«

Premislil se je. »Vidiš, prijatelj, jaz sem že mislil vzeti grofovo hčer, kar slišim, da pri mojškri da vsako leto petdeset tisoč kron za obleke.« »No, in kaj potlej?« — »Mojškro sem vzeli!«

Podoba pravice. »Kaj praviš, Joželj, zakaj ima »Pravica« oči zavezane?« — Joželj: »To je vendar lahko uginiti! Zato, ker nas navadno ne najde!«

Tudi tolažba. »Mislite si mojo nesrečo! Moj mož je utonil, ko se je šel kopati!« — »No, potlačite se, to mu ni bilo posebno hudo, ker je bil vode navajen — saj je bil abstinent!«

Škodoželjnost. Bolnik: »Vse se na svetu maščuje! Tako mi je med drugim moj zdravnik pred tremi leti prepovedal vino, sedaj ga pa sam ne sme piti!«

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 29. januarja.

15, 48, 37, 51, 90.

Linc, 29. januarja.

83, 26, 48, 69, 62.

KOŽNE BOLEZNI

ki jih ni lahko ozdraviti, kakor izpuščaji in otekline, so mnogokrat posledice slabe boleste krvi.

SCOTT-OVA EMULZIJA

je najboljšo sredstvo za pomnoženje in ojačenje krvi ter premaguje tozadnih bolečin.

Učinkujoče sestavine, ki so spojene po neprekosnem SCOTT-ovem ravnanju v lahko prebavno emulzijo, so pridobile

Scott-ovi emulziji na daleč in široko sloves vzor-emulzije in se ista povsod smatra za najboljšo sredstvo proti tem boleznim. 2614

Cena izvorni steklenici 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah.

Revmatizem, protin, neuralgija in ozeblina

povzročijo mnogokrat nestrpne bolečine. Za njihovo hitro pomiritev in ozdravljenje, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev pre-gibnosti členkov in odstranitev utripanja učinkuje presenetljivo, zanesljivo

CONTRHEUMAN

Besedni znak za mentholo-salicililiran kostanjev izvleček,

za vribavanje, masažo ali obkladke, 1 pu-sica 1 krono.

Pri naprej vpošiljavi K 1.50 se pošlje 1 pušica franko

• 0' — 5' — 10' — 15' — 20' — 25' — 30' — 35' — 40' — 45' — 50' — 55' — 60'

Izdelovalnica in glavna zaloga v **lekarni B. FRAGNER-ja** c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203. **Pozor na ime izdelka in izdelovalca!** ZALOGA V LEKARNAH. 2961

Serravallo^{vo}

železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.

Povzročja voljo do jedi, okrepeča živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano. Nad 6000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj

TRST-Barkovlje.

Esenca za želodec. izdelek iz Avogburga pri J. G. Kiesow. Izborno preizkušeno, tek vzbujajoče in prebavo pospeš. sredstvo. Brez recepta v vseh lekarnah v steklenicah po K 1.20 in K 2.40. Svarilo: Zahtevajte izrecno ime Kiesow! Zaloga: Ljubljana lekarna pri zlat jelenu, pri zlatem orlu; Celje: lek. pri Mariji Pom., Maribor: lekarnari Mariji Pomagaj. 8090 12 1

Višjega štabnega zdrav-nika in fizika dr. Schmidta znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluho, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in n-glušost tudi ako je že za-240 starano

Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni pri „Črnem orlu“ na Novem trgu, Celovec.

Tržne cene za 100 kg. Ljubljana V Ljubljani, dne 28. prosinca 1910.

Deželni pridelki:	Cena		Živilna, meso	Cen-	
	K	v		K	v
Pšenica	28	80	Živa vaga:		
Rž	18	—	živca pitana	—	—
Ajda	16	—	Teleta težka	—	—
Ječmen	16	—	Teleta mala	—	—
Oves	18	50	Prašiči	—	—
Proso belo	19	—	Kostruni	—	—
Proso rumeno	17	—			
Koruzna stara	18	40	Kuretnina in drugo:		
Koruzna nova	14	50	Maslo kuhano		
Leča	26	—	od K 200— do	270	—
Grah	—	—	Maslo surovo od		
Laneno seme	30	—	K 200— do	270	—
Grafiča	24	—	Slanina sveža		
Domača detelja	110	—	(speh)	180	—
Gorenjska repa	144	—	Slanina preka-		
Fizol Ribničar	24	50	jena	100	—
Fizol Prepelčar	30	—	Mast svinjska	188	—
Fizol Mandaon	28	—	Loj	—	—
Čebula	18	—	Jajca 100 kom.	6	—
Krompir	6	—	Piščenci	—	—
Zelje sveže	—	—	Golobi	—	—
Zelje kislo brez	6	—	Raca	—	—
soda	—	—	Gos	—	—
Repa sveža	7	—			
Repa kisla brez	7	—	Kolonijalno blago		
soda	7	—	na debelo		
Brinje	80	—	Riz Rangon od		
Kumna	70	—	K 20' do	82	—
Oreh	40	—	Kava Santos od		
Gobe suhe	150	—	K 100— do	210	—
Ječice	16	—	Sladkor	30	50
Zelod	6	—	Petrolej	28	50
Smrekove storže	4	—			
Seno	9	—			
Slama	7	—			
Stelja	6	50			